

EIROPAS KOMISIJA

NODOKĻU POLITIKAS UN MUITAS SAVIENĪBAS ĢENERĀLDIREKTORĀTS
MIGRĀCIJAS UN IEKŠLIETU ĢENERĀLDIREKTORĀTS
VESELĪBAS UN PĀRTIKAS NEKAITĪGUMA ĢENERĀLDIREKTORĀTS
MOBILITĀTES UN TRANSPORTA ĢENERĀLDIREKTORĀTS
KOMUNIKĀCIJAS TĪKLU, SATURA UN TEHNOĻIJU ĢENERĀLDIREKTORĀTS
FINANŠU STABILITĀTES, FINANŠU PAKALPOJUMU UN KAPITĀLA TIRGU SAVIENĪBAS
ĢENERĀLDIREKTORĀTS
NODARBINĀTĪBAS, SOCIĀLO LIETU UN IEKĻAUTĪBAS ĢENERĀLDIREKTORĀTS
TIESISKUMA UN PATĒRĒTĀJU ĢENERĀLDIREKTORĀTS
VIDES ĢENERĀLDIREKTORĀTS
IEKŠĒJĀ TIRGUS, RŪPNIECĪBAS, UZŅĒMĒJDARBĪBAS UN MVU ĢENERĀLDIREKTORĀTS

Briselē, 2019. gada 22. novembrī
REV4 – aizstāj REV3 paziņojumu, kas
publicēts 2019. gada 7. oktobrī¹

PAZIŅOJUMS PAR CEĻOŠANU STARP ES UN APVIENOTO KARALISTI PĒC APVIENOTĀS KARALISTES IZSTĀŠANĀS NO ES

SATURS

1.	IEVADS	4
2.	PERSONU ROBEŽPĀRBAUDES PIE ES ĀRĒJĀS ROBEŽAS, LIDOSTAS TRANZĪTVĪZA	5
2.1.	Ieceļošanas un izceļošanas pārbaudes	5
2.2.	ES vīzas prasības ģimenes locekļiem, kas nav ES pilsoņi	7
2.2.1.	ES-27 valstu pilsoņu, kuri dzīvo Apvienotajā Karalistē, ģimenes locekļi, kas nav ES pilsoņi	7
2.2.2.	Apvienotās Karalistes valstspiederīgo, kuri dzīvo Apvienotajā Karalistē, ģimenes locekļi, kas nav ES pilsoņi	8
2.3.	Lidostas tranzītvīza.....	10
3.	MUITAS KONTROLE	11
4.	NODOKĻI, PVN UN AKCĪZES NODOKLIS.....	12
4.1.	Atbrīvojums no nodokļiem, PVN un akcīzes nodokļa	12
4.2.	PVN atmaksa par ES iegādātajām precēm	12
5.	AIZLIEGUMI UN IEROBEŽOJUMI.....	12
5.1.	Lolojumdzīvnieki	13
5.1.1.	Tādu lolojumdzīvnieku nekomerciāla pārvietošana uz ES-27 valstīm, kuri pavada lolojumdzīvnieku īpašnieku, kas dzīvo Apvienotajā Karalistē	13

¹ Galvenās izmaiņas REV2 bija jauna iedaļa par lidostas tranzītvīzu, tagadējā 2.3. iedaļa. Izmaiņas REV3 bija jauna 2.2. iedaļa par AK/ES dzīvojošu ES/AK pilsoņu ģimenes locekļu, kas nav ES pilsoņi, situāciju un jauna savstarpēja norāde 5.6. iedaļā (tirdzniecība ar aizsargājamām sugām). REV4 ir pievienota jauna 6.2. iedaļa (Reģistrācijas valsts pazīšanas zīme).

5.1.1.1.	Ja Komisija Apvienoto Karalisti ir iekļāvusi sarakstā saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 576/2013 13. panta 1. punktu	14
5.1.1.2.	Ja Komisija Apvienoto Karalisti ir iekļāvusi sarakstā saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 576/2013 13. panta 2. punktu	14
5.1.1.3.	Ja Apvienotās Karalistes nav Komisijas sarakstā.....	15
5.1.2.	Tādu loļojumdzīvnieku nekomerciāla pārvietošana uz ES-27 valstīm, kuri pavada loļojumdzīvnieku īpašnieku, kas dzīvo ES-27 dalībvalstī un atgriežas no Apvienotās Karalistes pēc pagaidu pārvietošanās uz Apvienoto Karalisti	15
5.1.2.1.	Ja Komisija Apvienoto Karalisti ir iekļāvusi sarakstā saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 576/2013 13. panta 1. punktu	16
5.1.2.2.	Ja Komisija Apvienoto Karalisti ir iekļāvusi sarakstā saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 576/2013 13. panta 2. punktu	16
5.1.2.3.	Ja Apvienotās Karalistes nav Komisijas sarakstā.....	16
5.2.	Augi un augu produkti.....	17
5.3.	Personīgam patēriņam paredzēti dzīvnieku izcelsmes produktu sūtījumi	18
5.4.	Skaidra nauda	18
5.5.	Kultūras priekšmeti	19
5.6.	Apdraudētu sugu īpatņi.....	19
5.7.	Invazīvās svešzemju sugas	21
5.8.	Šaujamo ieroči	21
6.	AUTOMOBILŪ IZMANTOŠANA.....	23
6.1.	Autovadītāju apliecības	23
6.2.	Reģistrācijas valsts pazīšanas zīme	23
6.3.	Civiltiesiskās atbildības apdrošināšana	24
7.	MEDICĪNISKĀ APRŪPE UN AR TO SAISTĪTIE JAUTĀJUMI; NEATLIEKAMĀ PALĪDZĪBA.....	25
7.1.	Tiesības uz veselības aprūpi saskaņā ar Savienības tiesību aktiem par sociālā nodrošinājuma koordinēšanu.....	25
7.2.	Tiesības saņemt atmaksu par pārrobežu veselības aprūpi saskaņā ar Savienības tiesību aktiem par pārrobežu veselības aprūpi	26
7.3.	Citā dalībvalstī izsniegtu recepšu atzīšana	27
7.4.	Eiropas neatliekamās palīdzības dienesta numurs 112.....	27
7.5.	Invalīdu stāvvietu izmantošanas kartes	27
7.6.	Konsulārā aizsardzība.....	28

7.7.	Kompensācijas mehānisms personām, kas cietušas satiksmes negadījumā citā dalībvalstī (“personas, kuras cietušas kādas citas valsts apmeklējuma laikā”).....	28
8.	APDROŠINĀŠANA, PASAŽIERU TIESĪBAS.....	29
8.1.	Ceļojuma apdrošināšana maksātnespējas gadījumā	29
8.2.	ES pasažieru tiesības	30
8.2.1.	Aviopasažieru tiesības	30
8.2.2.	Kuģu pasažieru tiesības	31
8.2.3.	Autobusu pasažieru tiesības.....	31
8.2.4.	Dzelzceļa pasažieru tiesības	32
9.	CITI JAUTĀJUMI	32
9.1.	Karšu maksājumi	32
9.2.	Viesabonēšana	33
9.3.	Tiešsaistes satura pakalpojumu pārnēsamība	33
PIELIKUMS.	ES BROŠŪRA PAR PERSONĪGAM PATĒRIŅAM PAREDZĒTU DZĪVNIEKU IZCELSMES PRODUKTU SŪTĪJUMIEM, KAS IR CEĻOTĀJU BAGĀŽĀ	34

1. IEVADS

2017. gada 29. martā Apvienotā Karaliste uz Līguma par Eiropas Savienību (LES) 50. panta pamata iesniedza paziņojumu par nodomu izstāties no Savienības. Pēc Apvienotās Karalistes lūguma Eiropadome (50. pants) 2019. gada 29. oktobrī² vienojās vēl pagarināt³ LES 50. panta 3. punktā paredzēto termiņu līdz 2020. gada 31. janvārim. Tas nozīmē, ka no 2020. gada 1. februāra (“izstāšanās diena”) Apvienotā Karaliste būs trešā valsts^{4,5}.

Izstāšanās sagatavošanas pasākumi skar ne tikai ES un valstu iestādes, bet arī privātus subjektus.

Ņemot vērā nenoteiktību saistībā ar izstāšanās līguma ratifikāciju⁶, personām, kas plāno ceļot (privātās vai darba vajadzībās) no Apvienotās Karalistes uz ES (un otrādi) izstāšanās dienā vai pēc tās, un uzņēmumiem, kas sniedz pakalpojumus saistībā ar šādiem ceļojumiem (ceļojumu organizētājiem, ceļojumu aģentūrām, automašīnu nomas uzņēmumiem, tirdzniecības izstādēm, transporta uzņēmumiem u. c.), tiek atgādināts par juridiskajām sekām, kas ir jāņem vērā, kad Apvienotā Karaliste kļūs par trešo valsti.

Ja vien netiks piemērots izstāšanās līgumā paredzētais pārejas periods⁷, no izstāšanās dienas Apvienotās Karalistes izstāšanās ceļotājiem no Apvienotās Karalistes uz ES un otrādi radīs turpmāk aprakstītās sekas⁸.

² Eiropadomes Lēmums (ES) 2019/1810, kas pieņemts, vienojoties ar Apvienoto Karalisti (2019. gada 29. oktobris), ar ko pagarina laikposmu saskaņā ar LES 50. panta 3. punktu (OV L 278 I, 30.10.2019., 1. lpp.).

³ Pēc Apvienotās Karalistes lūguma Eiropadome vispirms 2019. gada 22. martā nolēma piešķirt pirmo pagarinājumu (Eiropadomes Lēmums (ES) 2019/476, OV L 80 I, 22.3.2019., 1. lpp.) un 2019. gada 11. aprīlī – otro pagarinājumu (Eiropas Padomes Lēmums (ES) 2019/584, OV L 101, 11.4.2019., 1. lpp.).

⁴ Trešā valsts ir valsts, kas nav ES dalībvalsts.

⁵ Turklāt, ja abas puses izstāšanās līgumu ratificē pirms minētā datuma, izstāšanās notiek nākamā mēneša pirmajā dienā pēc ratifikācijas procedūru pabeigšanas vai 2020. gada 1. februārī – atkarībā no tā, kas iestājas agrāk.

⁶ Līgums par Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības un Eiropas Atomenerģijas kopienas (OV C 384 I, 12.11.2019., 1. lpp.).

⁷ Jāatgādina — lai piemērotu pārejas periodu, izstāšanās līgums ir jāratificē ES un Apvienotajai Karalistei.

⁸ Jāatgādina, ka izstāšanās līgums starp ES un Apvienoto Karalisti paredzētu īpašus risinājumus attiecībā uz Īrijas salas unikālajiem apstākļiem.

2. PERSONU ROBEŽPĀRBAUDES PIE ES ĀRĒJĀS ROBEŽĀS^{9, 10}, LIDOSTAS TRANZĪTVĪZA

2.1. Ieceļošanas un izceļošanas pārbaudes

Savienības tiesību aktos¹¹ attiecībā uz personu robežpārbaudēm pie ES ārējām robežām noteikta atšķirīga kārtība ES pilsoņu un trešo valstu valstspiederīgo pārbaudēm. No izstāšanās dienas Apvienotās Karalistes valstspiederīgo pārbaude, ieceļojot Šengenas zonā un izceļojot no tās, kā arī ieceļojot dalībvalstīs, attiecībā uz kurām vēl nav pieņemts lēmums par iekšējās kontroles atcelšanu, bet kuras piemēro Šengenas noteikumus pie savām ārējām robežām¹², un izceļojot no tām, notiks saskaņā ar noteikumiem par trešo valstu valstspiederīgajiem^{13,14}. Tas nozīmē, ka viņiem, šķērsojot robežas, vairs nebūs pieejami atvieglojumi, ko piemēro ES pilsoņiem, Eiropas Ekonomikas zonas līgumslēdzēju valstu valstspiederīgajiem un Šveices valstspiederīgajiem (“ES/EEZ/CH pilsoņi”) un kas saistīti ar tiesībām brīvi pārvietoties. Konkrētāk, Apvienotās Karalistes valstspiederīgajiem nebūs tiesību izmantot atsevišķās joslas, kas paredzētas ES/EEZ/CH pilsoņu pārbaudēm robežšķērsošanas vietās¹⁵, un ieceļošanas brīdī tiks rūpīgi pārbaudīti visi ieceļošanas nosacījumi, kas attiecas uz trešo valstu valstspiederīgajiem.

Apvienotās Karalistes valstspiederīgo **ieceļošanas pārbaudēs** tiks pārbaudīts¹⁶:

- robežas šķērsošanai derīga ceļošanas dokumenta esība; dokumenta derīguma termiņam ir jābūt ne vairāk kā desmit gadi, un tam ir vēl jābūt spēkā trīs mēnešus pēc plānotās izceļošanas no dalībvalstīm;

Jāņem vērā, ka Apvienotās Karalistes pases, kas izdotas pirms izstāšanās dienas, joprojām ir derīgi ceļošanas dokumenti.

⁹ Sīkāku informāciju skatīt https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/border-crossing_en.

¹⁰ Šī iedaļa neattiecas uz ceļošanu kopējā ceļošanas telpā starp Apvienoto Karalisti un Īriju.

¹¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2016/399 (2016. gada 9. marts) par Savienības Kodeksu par noteikumiem, kas reglamentē personu pārvietošanos pār robežām (Šengenas Robežu kodekss) (OV L 77, 23.3.2016., 1. lpp.), 8. panta 2. un 3. punkts.

¹² Rumānija, Bulgārija, Kipra un Horvātija.

¹³ Jāņem vērā, ka uz Apvienotās Karalistes valstspiederīgajiem, kas ir tāda Savienības pilsoņa ģimenes locekļi, kurš izmanto tiesības uz brīvu pārvietošanos, attiecas noteikumi, kas izklāstīti Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/38/EK (2004. gada 29. aprīlis) par Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā (OV L 158, 30.4.2004., 77. lpp.) 5. pantā.

¹⁴ Jāatzīmē, ka daļu no šīm pārbaudēm pašlaik jau piemēro Apvienotās Karalistes pilsoņiem, kas ceļo uz Šengenas zonu vai no tās.

¹⁵ Regulas (ES) 2016/399 10. pants.

¹⁶ Regulas (ES) 2016/399 6. pants.

- uzturēšanās ilgums:
 - attiecībā uz īstermiņa uzturēšanos Šengenas zonā Apvienotās Karalistes valstspiederīgajiem tiks piemēroti ierobežojumi, kas saistīti ar atļauto uzturēšanās ilgumu Šengenas zonā (ne vairāk kā 90 dienas 180 dienu laikposmā);
 - attiecībā uz ilgtermiņa uzturēšanos viņiem principā būs vajadzīga uzturēšanās atļauja vai ilgtermiņa vīza, ko izsniedz valsts iestādes saskaņā ar valsts noteikumiem;
- attiecīgās datubāzes nolūkā pārbaudīt¹⁷:
 - trešās valsts valstspiederīgā identitāti un valstspiederību, kā arī robežšķērsošanai paredzētā ceļošanas dokumenta autentiskumu un derīgumu, un jo īpaši:
 - vai Šengenas Informācijas sistēmā (SIS) nav izdots brīdinājums nolūkā atteikt ieceļošanu un pārbaudīt iespējamus draudus sabiedriskajai kārtībai, iekšējai drošībai, sabiedrības veselībai un starptautiskajām attiecībām;
- mērķis (piemēram, tūrisms vai darbs) un plānotās uzturēšanās nosacījumi (piemēram, izmitināšana, iekšējie ceļojumi);
- pietiekamu iztikas līdzekļu esība (t. i., vai ceļotājam ir pietiekami līdzekļi, lai samaksātu par plānoto uzturēšanos un braucienu atpakaļ).

Ar Apvienotās Karalistes izstāšanos saistīto ārkārtas pasākumu ietvaros ES ir atbrīvojusi Apvienotās Karalistes valstspiederīgos no prasības par īstermiņa vīzu (“Šengenas vīza”)^{18, 19} ārējās robežas šķērsošanai, ja paredzētais uzturēšanās ilgums Šengenas zonā ir 90 dienas 180 dienu laikposmā²⁰. Turpmāks atbrīvojums no Šengenas vīzas prasīs, lai visu ES dalībvalstu valstspiederīgie tāpat būtu atbrīvoti no Apvienotās Karalistes īstermiņa vīzu prasībām, ievērojot vīzu savstarpējības principu.

Ceļotājiem ir ieteicams pirms došanās ceļā pārbaudīt ceļošanas dokumentu derīgumu un nodrošināt, ka pirms ceļošanas uz ES viņi atbilst visiem iepriekš minētajiem nosacījumiem. Ja nav izpildīts kāds no ieceļošanas

¹⁷ Jāņem vērā, ka iespēja, ievērojot dažus nosacījumus, īslaicīgi atkāpties no principa par sistemātisku pārbaudi veikšanu attiecīgās datubāzēs dažās sauszemes un jūras robežšķērsošanas vietās neattiecas uz trešo valstu valstspiederīgajiem (Regulas (ES) 2016/399 8. panta 2. punkts).

¹⁸ Regulas (ES) 2016/399 6. panta 1. punkta b) apakšpunkts.

¹⁹ Par citu trešo valstu valstspiederīgajiem, kam ir vajadzīga ES-27 dalībvalsts izdota vīza, lai gan viņi ir ES valstspiederīgā ģimenes locekļi, skat. zemāk 2.2. iedaļu.

²⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/592 (2019. gada 10. aprīlis), ar kuru attiecībā uz Apvienotās Karalistes izstāšanos no Savienības groza Regulu (ES) 2018/1806, ar ko izveido to trešo valstu sarakstu, kuru valstspiederīgajiem, šķērsojot dalībvalstu ārējās robežas, ir jābūt vīzām, kā arī to trešo valstu sarakstu, uz kuru valstspiederīgajiem minētā prasība neattiecas (OV L 103 I, 12.4.2019., 1. lpp.).

nosacījumiem²¹, saskaņā ar Savienības tiesību aktos noteikto procedūru attiecībā uz trešo valstu valstspiederīgajiem ieceļošanu var atteikt²².

Izceļošanas pārbaudes ietver šādu pārbaudi:

- ārējās robežas šķērsošanai derīga ceļošanas dokumenta esība;
- pārliecināšanās par to, ka attiecīgā persona nav pārsniegusi maksimālo uzturēšanās ilgumu dalībvalstu teritorijā;
- attiecīgo datubāzu pārbaude līdzīgi kā ieceļošanas pārbaudēs.

Ceļotājiem iesaka no izstāšanās dienas ņemt vērā iespējamo kavēšanos robežkontroles punktos, jo īpaši tajos, kur ir liela satiksmes plūsma (*Eurostar* vilciena stacijas, *Eurotunnel Le Shuttle* Kalē un Folkstonā, Lamanša jūras šauruma ostās u. c.).

2.2. ES vīzas prasības ģimenes locekļiem, kas nav ES pilsoņi

2.2.1. ES-27 valstu pilsoņu, kuri dzīvo Apvienotajā Karalistē, ģimenes locekļi, kas nav ES pilsoņi

Savienības tiesības dod ES pilsoņiem tiesības brīvi pārvietoties un dzīvot dalībvalstī, kas nav viņu valstspiederības valsts. Šīs tiesības tiek attiecinātas arī uz ģimenes locekļiem, kas nav ES pilsoņi un kas pavada vai pievienojas ES pilsonim uzņēmējā dalībvalstī²³. Uzturēšanās tiesības uzņēmējā dalībvalstī šādiem ģimenes locekļiem, kas nav ES pilsoņi, apliecina, izsniedzot uzturēšanās atļauju²⁴.

Ģimenes locekļi, kas nav ES pilsoņi un kam ir derīga dalībvalsts izsniegta uzturēšanās atļauja, ir atbrīvoti no pienākuma saņemt ieceļošanas vīzu, ceļojot uz citu ES dalībvalsti²⁵.

No izstāšanās dienas uzturēšanās atļaujas, ko Apvienotā Karaliste izsniegusi ES-27 valstu pilsoņu, kuri dzīvo Apvienotajā Karalistē, ģimenes locekļiem, kas nav ES pilsoņi, vairs neatbrīvos ģimenes locekļus, kas nav ES pilsoņi, no prasības saņemt vīzu, ieceļojot ES-27 valstīs. Tāpēc ģimenes locekļiem, kas nav ES pilsoņi, būs jāiesniedz pieteikums ieceļošanas vīzas saņemšanai tās ES-27 dalībvalsts konsulātā, kura ir viņu galvenais galamērķis.

²¹ Regula (ES) 2016/399 paredz dažus ierobežotus izņēmumus, kad, neraugoties uz to, ka ieceļošanas nosacījumi nav izpildīti, trešo valstu valstspiederīgajiem var piešķirt ieceļošanas atļauju.

²² Regulas (ES) 2016/399 14. pants.

²³ 3. panta 1. punkts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2004/38/EK (2004. gada 29. aprīlis) par Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā (Brīvas pārvietošanās direktīva) (OV L 158, 30.4.2004., 77. lpp.).

²⁴ Direktīvas 2004/38/EK 10. panta 1. punkts.

²⁵ Direktīvas 2004/38/EK 5. panta 2. punkts.

Taču ceļošanai uz ES-27 dalībvalsti, kas nav ES pilsoņa valstspiederības dalībvalsts, ģimenes locekļi, kas nav ES pilsoņi, arī turpmāk varēs izmantot Brīvas pārvietošanās direktīvas piešķirtās priekšrocības un vīzu režīma atvieglojumus²⁶. Viņiem ir tiesības saņemt vīzu bez maksas un pēc iespējas ātrāk, izmantojot paātrinātu procedūru. Dalībvalsts, kura izsniedz vīzu, ģimenes locekļiem, kas nav ES pilsoņi, var pieprasīt tikai uzrādīt derīgu pasi, pierādījumu par ģimenes saitēm un pierādījumu, ka ES pilsonis izmanto (vai izmantos) tiesības brīvi pārvietoties konkrētajā dalībvalstī.

Ceļojot uz ES-27 dalībvalsti, kuras valstspiederīgais ir ES pilsonis, piemēro trešo valstu valstspiederīgajiem piemērojamos vispārējos ieceļošanas un vīzu nosacījumus, kas paredzēti Šengenas Robežu kodeksā un Regulā (EK) Nr. 810/2009²⁷.

2.2.2. *Apvienotās Karalistes valstspiederīgo, kuri dzīvo Apvienotajā Karalistē, ģimenes locekļi, kas nav ES pilsoņi*

Savienības tiesības dod ES pilsoņiem tiesības brīvi pārvietoties un dzīvot dalībvalstī, kas nav viņu valstspiederības valsts. Šīs tiesības tiek attiecinātas arī uz ģimenes locekļiem, kas nav ES pilsoņi un kas pavada ES pilsoni vai tam pievienojas uzņēmējā dalībvalstī²⁸. Dalībvalstis var ES pilsoņu, kuri izmanto tiesības brīvi pārvietoties, ģimenes locekļiem, kas nav ES pilsoņi, pieprasīt saņemt ieceļošanas vīzu²⁹. Attiecīgā vīza ir īstermiņa vīza saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 810/2009.

Līdz Apvienotās Karalistes izstāšanās brīdim no ES Apvienotās Karalistes valstspiederīgo ģimenes locekļi, kas nav ES pilsoņi, turpina izmantot Brīvas pārvietošanās direktīvā un tās vīzu režīma atvieglojumus paredzētās tiesības³⁰. Viņiem ir tiesības iegūt vīzu bez maksas un pēc iespējas ātrāk, pamatojoties uz paātrinātu procedūru. Dalībvalsts, kura izsniedz vīzu, ģimenes locekļiem, kas nav ES pilsoņi, var pieprasīt tikai uzrādīt derīgu pasi, pierādījumu par ģimenes saitēm un pierādījumu, ka ES pilsonis izmanto (vai izmantos) tiesības brīvi pārvietoties konkrētajā dalībvalstī.

No izstāšanās dienas iepriekšminētie atvieglojumi vairs neattieksies uz Apvienotās Karalistes valstspiederīgo ģimenes locekļiem, kas nav

²⁶ Direktīvas 2004/38/EK 5. panta 2. punkts.

²⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/399 (2016. gada 9. marts) par Savienības Kodeksu par noteikumiem, kas reglamentē personu pārvietošanos pār robežām (Šengenas Robežu kodekss) (OV L 77, 23.3.2016., 1. lpp.), un Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 810/2009 (2009. gada 13. jūlijs), ar ko izveido Kopienas Vīzu kodeksu (Vīzu kodekss) (OV L 243, 15.9.2009., 1. lpp.).

²⁸ Direktīvas 2004/38/EK 3. panta 1. punkts.

²⁹ Direktīvas 2004/38/EK 5. panta 2. punkts.

³⁰ Direktīvas 2004/38/EK 5. panta 2. punkts.

ES pilsoņi, nedz attiecībā uz vīzu izsniegšanu, nedz attiecībā uz robežkontroli. Tas nozīmē, ka ģimenes locekļiem, kas nav ES pilsoņi, būs jāizpilda visi Regulas (EK) Nr. 810/2009 un Šengenas Robežu kodeksa noteikumi, kas attiecas uz trešo valstu valstspiederīgajiem. Trešo valstu valstspiederīgajiem principā lūdz iesniegt dokumentus, kas pierāda viņu atbilstību šiem nosacījumiem (piem., apmešanās vietu, nodarbinātību, pietiekamus iztikas līdzekļus apliecinoši dokumenti, ielūguma vēstule vai atpakaļceļa biļete, dokumenti, kas apliecina ģimenes locekļa ekonomisko stāvokli rezidences vietas valstī vai patiesu nodomu atstāt dalībvalsts teritoriju līdz vīzas derīguma termiņa beigām). Atļautās uzturēšanās maksimālais ilgums būs ne vairāk par 90 dienām 180 dienu posmā, skaitot no izstāšanās dienas³¹.

Kaut arī Apvienotās Karalistes valstspiederīgo ģimenes locekļi, kas nav ES pilsoņi, var turpināt izmantot vīzas, ko ES-27 dalībvalsts izsniegusi līdz izstāšanās dienai, viņiem būs papildus jāizpilda ieceļošanas nosacījumi, kurus piemēro trešo valstu valstspiederīgajiem. Pie robežas valsts iestādes var pieprasīt vīzas turētājiem iesniegt apliecinošus dokumentus, kas pierāda viņu atbilstību ieceļošanas nosacījumiem, kurus piemēro trešo valstu valstspiederīgajiem. Ja ģimenes locekļi, kas nav ES pilsoņi, pie robežas nevar pierādīt savu atbilstību šiem nosacījumiem, ieceļošanu var atteikt un vīzu atcelt³².

Ja Apvienotās Karalistes valstspiederīgā ģimenes loceklis, kas nav ES pilsonis, iesniedz vīzas pieteikumu braucienam, kas **sākas pirms, bet beidzas pēc** izstāšanās dienas, dalībvalstis var pieprasīt šim ģimenes loceklim, kas nav ES pilsonis, iesniegt pierādījumu par atbilstību ieceļošanas nosacījumiem, ko piemēro trešo valstu valstspiederīgajiem, attiecībā uz laikposmu pēc izstāšanās dienas³³.

Ja Apvienotās Karalistes valstspiederīgā ģimenes loceklis, kas nav ES pilsonis, plāno ceļot **no izstāšanās dienas** un vēl nav ieguvis vīzu, viņam jāpieprasa īstermiņa vīza saskaņā ar trešo valstu valstspiederīgajiem piemērojamiem vispārējiem noteikumiem, ievērojot Regulu (EK) Nr. 810/2009.

Ja pieteikums iesniegts pirms izstāšanās dienas, vīzu izsniedzošā dalībvalsts atceļ vīzas nodevu³⁴.

³¹ Regulas (ES) 2016/399 6. panta 1. punkts un Regulas (ES) Nr. 810/2009 2. panta 2) punkta a) apakšpunkts.

³² Regulas (EK) Nr. 810/2009 34. pants.

³³ Regulas (EK) Nr. 810/2009 21. panta 1. punkts.

³⁴ Direktīvas 2004/38/EK 5. panta 2. punkts.

2.3. Lidostas tranzītvīza³⁵

Savienības tiesību akti par vīzām³⁶ paredz, ka dažu trešo valstu valstspiederīgajiem³⁷ ir jābūt lidostas tranzītvīzai, kad viņi šķērso starptautiskā tranzīta zonas lidostās, kuras atrodas ES (izņemot Īriju un Apvienoto Karalisti) un Šengenas asociētajās valstīs (Islandē, Lihtenšteinā³⁸, Norvēģijā un Šveicē), neieceļojot šo valstu teritorijā. Piemēram, tas attiecas uz lidojumu starp divām ārpus ES / ārpus Šengenas zonas esošām valstīm un lidmašīnas maiņu lidostā, kas atrodas ES (izņemot Īriju un Apvienoto Karalisti) vai Šengenas asociētajās valstīs. Lidostas tranzītvīzas prasība attiecas uz tādiem trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri šķērso ES (izņemot Īriju) vai Šengenas asociētajās valstīs esošu lidostu starptautiskā tranzīta zonas, ceļojot no trešās valsts uz Apvienoto Karalisti un otrādi. Vīzu kodeksā ir noteikti daži šīs prasības izņēmumi, piemēram, trešo valstu valstspiederīgajiem, kuriem ir derīga vīza vai uzturēšanās atļauja, ko izsniegusi kāda dalībvalsts, diplomātisko pasu turētājiem un dažu trešo valstu (piemēram, Kanādas, Japānas un Amerikas Savienoto Valstu) derīgas vīzas vai uzturēšanās atļaujas turētājiem.

No izstāšanās dienas Apvienotās Karalistes izdota derīga uzturēšanās atļauja vai vīza **neatbrīvo** šos trešo valstu valstspiederīgos no lidostas tranzītvīzas prasības.

Attiecīgajiem valstspiederīgajiem, kuri šķērso ES-27 dalībvalstu (izņemot Īrijas) un Šengenas asociēto valstu (Islandes, Norvēģijas un Šveices) lidostu starptautiskās tranzīta zonas, no izstāšanās dienas ceļojot starp Apvienoto Karalisti un citu trešo valsti, ir ieteicams pieteikties lidostas tranzītvīzām un veikt vajadzīgos pasākumus jau laikus pirms ceļojuma.

³⁵ Sīkāku informāciju skatīt https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/visa-policy/apply_for_a_visa_en.

³⁶ Regulas (EK) Nr. 810/2009 3. pants.

³⁷ Regulas (EK) Nr. 810/2009 IV pielikums — Afganistāna, Bangladeša, Eritreja, Etiopija, Gana, Irāna, Irāka, Kongo Demokrātiskā Republika, Nigērija, Pakistāna, Somālija un Šrilanka. Saskaņā ar Vīzu kodeksu dalībvalstis var noteikt arī valsts līmeņa prasības attiecībā uz lidostas tranzītvīzām. Sīkāku informāciju skatīt https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/annex_7b_atv-national_lists_en.pdf.

³⁸ Lihtenšteinā nav lidostas.

3. MUITAS KONTROLE

No izstāšanās dienas uz precēm, kuras ES muitas teritorijā ievēd no Apvienotās Karalistes, attiecas muitas uzraudzība un tām var veikt muitas kontroli saskaņā ar ES tiesību aktiem muitas jomā^{39,40}.

Uz bagāžu un citām precēm, ko ved ceļotāji, kuri ieceļo ES no Apvienotās Karalistes, attieksies muitas kontrole⁴¹. Ir piešķirtas kvotas attiecībā uz ceļotāju personiskās lietošanas priekšmetiem un dažiem citiem priekšmetiem (sk. turpmāk 4.1. iedaļu).

Konkrētāk, preces, ko paredzēts laist ES tirgū vai kas ir paredzētas privātai lietošanai vai patēriņam ES muitas teritorijā, jādeklarē laišanai brīvā apgrozībā. Vairāk informācijas ir pieejams vietnē

https://ec.europa.eu/taxation_customs/individuals/travelling/travelling-europe-what-dohave-know_en

Preces, kas ir ievestas uz laiku, var deklarēt pagaidu ievēšanas procedūrai. Šim nolūkam var izmantot ATA karnetes. ATA karnetes ir starptautiski muitas dokumenti, kas pieļauj preču beznodokļu pagaidu izvešanu un ievēšanu uz laiku līdz vienam gadam. Papildu informācija pieejama vietnē <https://iccwbo.org/resources-for-business/ata-carnet/>

³⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 952/2013 (2013. gada 9. oktobris), ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu (OV L 269, 10.10.2013., 1. lpp.).

⁴⁰ Šajā iedaļā izklāstītie noteikumi attiecas arī uz precēm, kuras ES muitas teritorijā ievēd no **Normandijas salām** un **Menas salas** (Regulas (ES) Nr. 952/2013 4. panta 1. punkta pēdējais ievilkums).

⁴¹ Regulas (ES) Nr. 952/2013 46. panta 1. punkts.

4. NODOKĻI, PVN UN AKCĪZES NODOKLIS⁴²

4.1. Atbrīvojums no nodokļiem, PVN un akcīzes nodokļa

Ceļotāji, kas ieceļo ES no Apvienotās Karalistes un pārvadā preces bagāžā vai citādi kopā ar viņiem, ir tiesīgi saņemt kvotas atbrīvojumam no nodokļiem (proti, preces, kas atbrīvotas no ievadmuitas nodokļa un PVN, un, ja piemērojams, akcīzes nodokļa). Attiecīgās preces un atbilstošās kvotas ir norādītas vietnē:

https://ec.europa.eu/taxation_customs/individuals/travelling/entering-eu_en

Ceļotājiem ir ieteicams iepazīties ar noteikumiem attiecībā uz atbrīvojuma no nodokļiem kvotām un iet caur zaļo muitas izeju (“zaļais kanāls”) tikai tad, ja viņiem līdzi nav vairāk par maksimālo atļauto preču daudzumu. Pretējā gadījumā viņiem būtu jāizmanto sarkanā izeja (“sarkanais kanāls”) un jāsniedz muitas deklarācija.

4.2. PVN atmaksa par ES iegādātajām precēm⁴³

Apmeklētājiem no valstīm, kas nav ES dalībvalstis, ir tiesības saņemt atpakaļ samaksāto PVN par precēm, kuras viņi ir iegādājušies, uzturoties ES, ar noteikumu, ka, izbraucot no ES, preces tiek uzrādītas muitā kopā ar PVN atmaksas dokumentiem.

[Rokasgrāmata par PVN atmaksu ES apmeklētājiem](#)

5. AIZLIEGUMI UN IEROBEŽOJUMI

ES tiesību akti aizliedz un ierobežo konkrētu preču ieviešanu vai importu ES cita starpā cilvēku, dzīvnieku un augu veselības, vides vai nacionālo bagātību aizsardzības apsvērumu dēļ.

⁴² Attiecībā uz **muitas nodokļiem** šajā iedaļā izklāstītie noteikumi no izstāšanās dienas tiks piemēroti arī precēm, kuras ievēd ES muitas teritorijā no **Menas salas** un **Normandijas salām** (Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 952/2013 (2013. gada 9. oktobris), ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu (OV L 269, 10.10.2013., 1. lpp.), 4. panta 1. punkta pēdējais ievilkums).

Attiecībā uz **PVN** šajā iedaļā izklāstītie noteikumi no izstāšanās dienas tiks piemēroti arī precēm, kuras ievēd ES PVN teritorijā no **Menas salas** un otrādi (Padomes Direktīvas 2006/112/EK (2006. gada 28. novembris) par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV L 347, 11.12.2006., 1. lpp.) 7. panta 2. punkts) (Normandijas salas jau tagad nav daļa no ES PVN teritorijas, Direktīvas 2006/112/EK 6. panta 1. punkta e) apakšpunkts).

Attiecībā uz **akcīzes nodokli** šajā iedaļā izklāstītie noteikumi no izstāšanās dienas tiks piemēroti arī precēm, kuras ES teritorijā ir ievestas no **Menas salas** (Padomes Direktīvas 2008/118/EK (2008. gada 16. decembris) par akcīzes nodokļa piemērošanas vispārēju režīmu 6. panta 2. punkta d) apakšpunkts (OV L 9, 14.1.2009., 12. lpp.)) (Normandijas salas jau tagad nav daļa no ES akcīzes teritorijas, Direktīvas 2008/118/EK 5. panta 2. punkta d) apakšpunkts).

⁴³ ES un Apvienotās Karalistes izstāšanās līguma 51. panta 3. punkts paredzētu noteikumus par PVN atmaksu attiecībā uz darījumiem, kas notikuši pirms pārejas perioda beigām, situācijās, kad nodokļa maksātājs nevar iesniegt atmaksas pieprasījumu vai dzīvesvietas valsts to nevar pārsūtīt pirms pārejas perioda beigām.

No izstāšanās dienas šos aizliegumus un ierobežojumus piemēros precēm, kuras ievēd ES no Apvienotās Karalistes vai izved no ES uz Apvienoto Karalisti⁴⁴.

Lai gan lielākā daļa aizliegumu un ierobežojumu *de jure* vai praksē ir piemērojami tikai profesionāliem tirgotājiem⁴⁵, daži attiecas arī uz atsevišķiem ceļotājiem.

5.1. Lolojumdzīvnieki⁴⁶

Savienības tiesību aktos⁴⁷ ir paredzēti noteikumi tādu suņu, kaķu un mājas sesku (turpmāk “lolojumdzīvnieki”)⁴⁸ nekomerciālai pārvietošanai, kuri pavadā ceļotājus no trešām valstīm^{49, 50}.

5.1.1. *Tādu lolojumdzīvnieku nekomerciāla pārvietošana uz ES-27 valstīm, kuri pavadā lolojumdzīvnieku īpašnieku, kas dzīvo Apvienotajā Karalistē*

“ES lolojumdzīvnieka pase”⁵¹, kas lolojumdzīvnieka īpašniekam, kurš dzīvo Apvienotajā Karalistē, izdota pirms izstāšanās dienas, no minētās dienas vairs nebūs derīgs dokuments ceļošanai kopā ar

⁴⁴ ES un Apvienotās Karalistes izstāšanās līguma 47. panta 1. punktā būtu paredzēti noteikumi par preču apriti, kas sākusies pirms un beigusies pēc pārejas perioda.

⁴⁵ Piemēram, aizliegumi un ierobežojumi attiecībā uz atkritumiem vai dažām ķīmiskām vielām (lai uzzinātu vairāk, skatīt paziņojumu ieinteresētajām personām “Apvienotās Karalistes izstāšanās un ES noteikumi konkrētu preču importa/eksporta licenču jomā” https://ec.europa.eu/info/brexit/brexit-preparedness_lv).

⁴⁶ Sīkāku informāciju skatīt https://ec.europa.eu/food/animals/pet-movement_en.

⁴⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 576/2013 (2013. gada 12. jūnijs) par lolojumdzīvnieku nekomerciālu pārvietošanu (OV L 178, 28.6.2013., 1. lpp.).

⁴⁸ Jāņem vērā, ka dzīvniekiem lolojumputniem, kas pavadā ceļotājus, kuri ieceļo ES, pašlaik vajadzīgs veterinārais sertifikāts, kas apliecina atbilstību vienai no šādām prasībām: 30 dienu ilga izolācija trešā valstī pirms izbraukšanas vai 10 dienu izolācijas periods ar putnu gripas pārbaudēm, vai karantīna pēc ieviešanas galamērķa dalībvalstī, vai vakcinācija pret putnu gripu (Komisijas Lēmums 2007/25/EK (2006. gada 22. decembris) par dažiem aizsardzības pasākumiem saistībā ar īpaši patogēno putnu gripu un tādu lolojumputnu ieviešanu Kopienā, kas ir kopā ar to īpašniekiem (OV L 8, 13.1.2007., 29. lpp.)).

Turklāt attiecībā uz dzīvniekiem lolojumputniem var tikt piemērotas prasības par apdraudētu sugu īpatņu ieviešanu (skatīt turpmāk 5.6. iedaļu).

⁴⁹ ES un Apvienotās Karalistes izstāšanās līguma 41. panta 4. punktā būtu paredzēti noteikumi par dzīvnieku apriti, kas notiek pārejas perioda beigās.

⁵⁰ No izstāšanās dienas šos noteikumus piemēros arī lolojumdzīvnieku nekomerciālai pārvietošanai no **Normandijas salām** un **Menas salas** (Padomes Regula (EEK) Nr. 706/73 (1973. gada 12. marts) par Kopienas režīmu, ko Normandijas salās un Menas salā piemēro lauksaimniecības produktu tirdzniecībai (OV L 68, 15.3.1973., 1. lpp.)).

⁵¹ Lolojumdzīvnieka pases paraugs ir iekļauts III pielikuma 1. daļā Komisijas Īstenošanas regulas (ES) Nr. 577/2013 (2013. gada 28. jūnijs) par identifikācijas dokumentu paraugiem suņu, kaķu un mājas sesku nekomerciālai pārvietošanai, teritoriju un trešo valstu saraksta izveidošanu un par deklarāciju formas, izkārtojuma un valodas prasībām atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 576/2013 paredzētajiem konkrētiem nosacījumiem (OV L 178, 28.6.2013., 109. lpp.).

lolojumdzīvniekiem no Apvienotās Karalistes uz kādu no ES-27 dalībvalstīm.

Prasības attiecībā uz lolojumdzīvniekiem, kas pavada ceļotājus, kuri ierodas no Apvienotās Karalistes no izstāšanās dienas, būs atkarīgas arī no tā, vai Apvienotā Karaliste no minētās dienas būs “iekļauta sarakstā” kā trešā valsts, kas sniedz noteiktas dzīvnieku veselības garantijas. Ceļotājiem ir ieteicams pietiekami savlaicīgi pirms plānotā ceļojuma no Apvienotās Karalistes uz ES noskaidrot, vai Apvienotā Karaliste ir “iekļauta sarakstā”, lai zinātu, kādas prasības tiek piemērotas. ES pieņemtie saraksti ir publicēti šeit: https://ec.europa.eu/food/animals/pet-movement/eu-legislation/non-commercial-non-eu/listing_en.

5.1.1.1. Ja Komisija Apvienoto Karalisti ir iekļāvusi sarakstā saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 576/2013 13. panta 1. punktu⁵²

Lolojumdzīvniekiem, kurus pārvieto uz ES-27 valstīm, no izstāšanās dienas, jābūt pienācīgi aizpildītai trešās valsts lolojumdzīvnieku pasei, kuras paraugu ir apstiprinājusi Komisija⁵³. Šajā pasē jābūt norādei par derīgu vakcināciju pret trakumsērgu^{54, 55}.

Turklāt pirms ieviešanas Somijā, Īrijā vai Maltā lolojumsuņiem ir jābūt saņēmušiem apstrādi pret *Echinococcus multilocularis*, un šī apstrāde lolojumdzīvnieka pasē ir jāapliecina vakcinējošajam veterinārārstam⁵⁶.

5.1.1.2. Ja Komisija Apvienoto Karalisti ir iekļāvusi sarakstā saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 576/2013 13. panta 2. punktu⁵⁷

Katru reizi, ievedot lolojumdzīvnieku, būs vajadzīgs veterinārais sertifikāts, ko izdevis oficiālais veterinārārstis un kas būs derīgs tikai, lai pārvietotos ES-27 valstīs četru

⁵² Īstenošanas regulas (ES) Nr. 577/2013 II pielikuma 1. daļa.

⁵³ Īstenošanas regulas (ES) Nr. 577/2013 III pielikuma 3. daļa.

⁵⁴ Regulas (ES) Nr. 576/2013 III pielikums.

⁵⁵ Bijusī ES lolojumdzīvnieka pase, kas izdota pirms izstāšanās dienas lolojumdzīvnieka īpašniekam, kurš pēc minētās dienas ir Apvienotās Karalistes rezidents, var kalpot par apliecināšanu dokumentu, lai apliecinātu vēl joprojām derīgu vakcināciju.

⁵⁶ Komisijas Deleģētā regula (ES) 2018/772 (2017. gada 21. novembris), ar kuru papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 576/2013 attiecībā uz profilaktiskiem veselības aizsardzības pasākumiem *Echinococcus multilocularis* infekcijas kontrolei suņiem (OV L 130, 28.5.2018., 1. lpp.).

⁵⁷ Īstenošanas regulas (ES) Nr. 577/2013 II pielikuma 2. daļa.

mēnešu periodā⁵⁸. Šajā sertifikātā jābūt norādei par derīgu vakcināciju pret trakumsērgu^{59,60}.

Turklāt pirms ieviešanas Somijā, Īrijā vai Maltā lolojumsuņiem ir jābūt saņēmušiem apstrādi pret *Echinococcus multilocularis*, un šī apstrāde lolojumdzīvnieka pasē ir jāapliecina vakcinējošajam veterinārārstam⁶¹.

No izstāšanās dienas lolojumdzīvnieki, kas tiek ievesti ES-27 valstīs, būs jāuzrāda izraudzītajā ceļotāju ieceļošanas vietā⁶², lai viņiem veiktu vajadzīgās atbilstības pārbaudes⁶³.

5.1.1.3. Ja Apvienotās Karalistes nav Komisijas sarakstā

Piemēro tos pašus nosacījumus, kas paredzēti 5.1.1.2. punktā. Tomēr sertifikātam, kas minēts 5.1.1.2. punktā, ir arī jāapliecina derīgs trakumsērgas antivielu titrēšanas tests⁶⁴. Tests jāveic ES apstiprinātā laboratorijā vai laboratorijā, ko apstiprinājusi kāda no ES-27 dalībvalstīm⁶⁵, izmantojot paraugu, kas ņemts vismaz 30 dienas pēc vakcinācijas un ne mazāk kā trīs mēnešus pirms pārvietošanas.

5.1.2. *Tādu lolojumdzīvnieku nekomerciāla pārvietošana uz ES-27 valstīm, kuri pavada lolojumdzīvnieku īpašnieku, kas dzīvo ES-27 dalībvalstī un atgriežas no Apvienotās Karalistes pēc pagaidu pārvietošanās uz Apvienoto Karalisti*

Prasības attiecībā uz lolojumdzīvniekiem, kas pavada ceļotājus, kuri ierodas no Apvienotās Karalistes, no izstāšanās dienas būs atkarīgas arī no tā, vai Apvienotā Karaliste no minētās dienas būs "iekļauta sarakstā" kā trešā valsts, kas sniedz noteiktas dzīvnieku veselības garantijas. Ceļotājiem ir ieteicams pietiekami savlaicīgi pirms plānotā ceļojuma no Apvienotās Karalistes uz ES noskaidrot, vai

⁵⁸ Īstenošanas regulas (ES) Nr. 577/2013 IV pielikuma b) piezīme.

⁵⁹ Regulas (ES) Nr. 576/2013 III pielikums.

⁶⁰ Bijusī ES lolojumdzīvnieka pase, kas izdota pirms izstāšanās dienas lolojumdzīvnieka īpašniekam, kurš pēc minētās dienas ir Apvienotās Karalistes rezidents, var kalpot par apliecināšanu dokumentu, lai apliecinātu vēl joprojām derīgu vakcināciju.

⁶¹ Deleģētā regula (ES) 2018/772.

⁶² https://ec.europa.eu/food/animals/pet-movement/eu-legislation/non-commercial-non-eu/tpe_en.

⁶³ Regulas (ES) Nr. 576/2013 34. pants.

⁶⁴ Regulas (ES) Nr. 576/2013 IV pielikums.

⁶⁵ https://ec.europa.eu/food/animals/pet-movement/approved-labs_en.

Apvienotā Karaliste ir “iekļauta sarakstā”, lai zinātu, kādas prasības tiek piemērotas. ES pieņemtie saraksti ir publicēti šeit: https://ec.europa.eu/food/animals/pet-movement/eu-legislation/non-commercial-non-eu/listing_en.

5.1.2.1. Ja Komisija Apvienoto Karalisti ir iekļāvusi sarakstā saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 576/2013 13. panta 1. punktu⁶⁶

ES-27 dalībvalstīs pārvietotiem lolojumdzīvniekiem jābūt pienācīgi aizpildītai ES lolojumdzīvnieka pasei. Šajā pasē jābūt norādei par derīgu vakcināciju pret trakumsērgu.

Turklāt pirms ieviešanas Somijā, Īrijā vai Maltā lolojumsuņiem ir jābūt saņēmušiem apstrādi pret *Echinococcus multilocularis*, un šī apstrāde lolojumdzīvnieka pasē ir jāapliecina vakcinējošajam veterinārārstam⁶⁷.

5.1.2.2. Ja Komisija Apvienoto Karalisti ir iekļāvusi sarakstā saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 576/2013 13. panta 2. punktu⁶⁸

Piemēro tos pašus nosacījumus, kas paredzēti 5.1.2.1. punktā.

Turklāt no izstāšanās dienas lolojumdzīvnieki, kas tiek ievesti ES-27 valstīs, būs jāuzrāda izraudzītajā ceļotāju ieceļošanas vietā⁶⁹, lai viņiem veiktu vajadzīgās atbilstības pārbaudes⁷⁰.

5.1.2.3. Ja Apvienotās Karalistes nav Komisijas sarakstā

Piemēro tos pašus nosacījumus, kas paredzēti 5.1.2.1. punktā.

Turklāt lolojumdzīvniekiem jābūt derīgam trakumsērgas antivielu titrēšanas testam saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 576/2013 IV pielikumu. Minētie testi jāveic apstiprinātā laboratorijā⁷¹:

⁶⁶ Īstenošanas regulas (ES) Nr. 577/2013 II pielikuma 1. daļa.

⁶⁷ Deleģētā regula (ES) 2018/772.

⁶⁸ Īstenošanas regulas (ES) Nr. 577/2013 II pielikuma 2. daļa.

⁶⁹ https://ec.europa.eu/food/animals/pet-movement/eu-legislation/non-commercial-non-eu/tpe_en.

⁷⁰ Regulas (ES) Nr. 576/2013 34. pants.

⁷¹ Deleģētā regula (ES) 2018/772.

- vai nu pirms pārvietošanas uz Apvienoto Karalisti, izmantojot paraugu, kas ņemts vismaz 30 dienas pēc vakcinācijas un dokumentēts lolojumdzīvnieka pasē; vai

- Apvienotajā Karalistē, izmantojot paraugu, kas ņemts vismaz 30 dienas pēc vakcinācijas un ne mazāk kā trīs mēnešus pirms atgriešanās ES-27 dalībvalstīs un dokumentēts veterinārajā sertifikātā, ko izsniedzis Apvienotās Karalistes oficiālais veterinārārsts, pamatojoties uz laboratorijas pavaddokumentiem.

No izstāšanās dienas lolojumdzīvnieki, kas tiek ievesti ES-27 valstīs, būs jāuzrāda izraudzītajā ceļotāju iecelšanas vietā⁷², lai tiem veiktu vajadzīgās atbilstības pārbaudes⁷³.

5.2. Augi un augu produkti⁷⁴

Savienības tiesību akti⁷⁵ aizliedz Savienībā ievest konkrētus augus, augu produktus un citus objektus, ņemot vērā to fitosanitāro risku. Piemēram, stādīšanai paredzētus vīnogulājus vai citrusaugus, sēklas kartupeļus vai augsni. Šie aizliegumi attiecas arī uz gadījumiem, kad augus, augu produktus un citus objektus ievieš ceļotājs^{76,77}.

No izstāšanās dienas šie aizliegumi attiecas arī uz Apvienoto Karalisti⁷⁸.

Ceļotājiem, uz kuriem attiecas šis noteikums, pirms došanās ceļā ir ieteicams noskaidrot precīzu šo aizliegumu apjomu.

⁷² https://ec.europa.eu/food/animals/pet-movement/eu-legislation/non-commercial-non-eu/tpe_en.

⁷³ Regulas (ES) Nr. 576/2013 34. pants.

⁷⁴ Sīkāku informāciju skatīt https://ec.europa.eu/food/animals/animalproducts/personal_imports_en.

⁷⁵ Padomes Direktīvas 2000/29/EK (2000. gada 8. maijs) par aizsardzības pasākumiem pret tādu organismu ieviešanu, kas kaitīgi augiem vai augu produktiem, un pret to izplatību Kopienā (OV L 169, 10.7.2000., 1. lpp.) 4. punkts saistībā ar III pielikuma A daļu.

⁷⁶ Savienības tiesību aktos ir noteiktas arī konkrētas prasības konkrētu augu, augu produktu vai citu objektu ieviešanai Savienībā. Tomēr šīs prasības nepiemēro nelieliem daudzumiem, skatīt Direktīvas 2000/29/EK 5. panta 4. punktu.

⁷⁷ Jaunos ES noteikumus sāks piemērot no 2019. gada 14. decembra. Saskaņā ar šiem noteikumiem visi aizliegumi vai importa prasības attiecībā uz augiem un citām precēm no trešām valstīm attiecas arī uz augiem un citām precēm, kuras ievieš ceļotāji. Tomēr dažus augus un citas preces nelielā daudzumā var ievest bez fitosanitārā sertifikāta tikai tad, ja to reglamentē Komisijas īstenošanas akts, kas jāpieņem turpmāk, skatīt Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2016/2031 (2016. gada 26. oktobris) par aizsardzības pasākumiem pret augiem kaitīgajiem organismiem (OV L 317, 23.11.2016., 4. lpp.) 75. pantu.

⁷⁸ No izstāšanās dienas šos noteikumus piemēros arī ceļotāju sūtījumiem, kas paredzēti personīgam patēriņam, no Normandijas salām un Menas salas (Padomes Regula (EEK) Nr. 706/73 (1973. gada 12. marts) par Kopienas režīmu, ko Normandijas salās un Menas salā piemēro lauksaimniecības produktu tirdzniecībai (OV L 68, 15.3.1973., 1. lpp.)).

5.3. Personīgam patēriņam paredzēti dzīvnieku izcelsmes produktu sūtījumi⁷⁹

Savienības tiesību akti⁸⁰ aizliedz ievest ES noteiktus dzīvnieku izcelsmes produktus kā daļu no ceļotāju bagāžas⁸¹. Tas attiecas, piemēram, uz gaļu un pienu, kā arī uz to produktiem, piemēram, šķiņķi un sieru. Izņēmumi ir paredzēti attiecībā uz noteiktu daudzumu, piemēram, sausā piena maisījuma zīdaiņiem, zīdaiņu pārtikas un īpašas pārtikas vai īpašas dzīvnieku barības, kas lietojama medicīnisku apsvērumu dēļ.

No izstāšanās dienas šie aizliegumi attiecas arī uz Apvienoto Karalisti⁸².

Komisija ir izdevusi⁸³ brošūru (**pielikumā**), kurā izklāstīti sīki izstrādāti noteikumi, kā arī izņēmumi, piemēram, attiecībā uz medicīniskiem vai uztura mērķiem.

5.4. Skaidra nauda⁸⁴

Savienības tiesību akti paredz, ka personām, kuras iebrauc ES vai izceļo no tās ar 10 000 EUR vai vairāk (vai ekvivalentu citās valūtās) skaidrā naudā vai apgrozāmos uzrādītāja instrumentos (viegli konvertējami aktīvi, piemēram, čeki, ko izmanto trešās personas), ir jāiesniedz deklarācija tās dalībvalsts muitas dienestiem, kurā viņi iebrauc ES vai izbrauc no tās⁸⁵.

No izstāšanās dienas šis pienākums attiecas arī uz Apvienoto Karalisti.

Saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1889/2005 muitas iestādes ir pilnvarotas veikt personu, viņu bagāžas un transportlīdzekļu kontroli, kā arī aizturēt skaidru naudu, kas nav tikusi deklarēta.

⁷⁹ Sīkāku informāciju skatīt https://ec.europa.eu/food/animals/animalproducts/personal_imports_en.

⁸⁰ Komisijas Regula (EK) Nr. 206/2009 (2009. gada 5. marts) par dzīvnieku izcelsmes produktu sūtījumu ieviešanu Kopienā personīgam patēriņam (OV L 77, 24.3.2009., 1. lpp.).

⁸¹ Šajā kontekstā, lai gan tas ne vienmēr tieši attiecas uz ceļotājiem, jāatgādina, ka Savienības tiesību akti **aizliedz ES importēt jebkādu starptautiskos pārvadājumos radušos ēdināšanas atkritumus** (8. panta f) punkts un 41. panta 2. punkta c) apakšpunkts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 1069/2009 (2009. gada 21. oktobris), ar ko nosaka veselības aizsardzības noteikumus attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem un atvasinātajiem produktiem, kuri nav paredzēti cilvēku patēriņam, un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 1774/2002 (Dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu regula) (OV L 300, 14.11.2009., 1. lpp.). Šādi ēdināšanas atkritumi ir jālikvidē saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1069/2009 12. pantu (piemēram, tieša sadedzināšana), vai arī tiem jāpaliek transportlīdzeklī un tie jānosūta atpakaļ uz trešo valsti.

⁸² No izstāšanās dienas šos noteikumus piemēros arī ceļotāju sūtījumiem, kas paredzēti personīgam patēriņam, no **Normandijas salām un Menas salas** (Padomes Regula (EEK) Nr. 706/73 (1973. gada 12. marts) par Kopienas režīmu, ko Normandijas salās un Menas salā piemēro lauksaimniecības produktu tirdzniecībai (OV L 68, 15.3.1973., 1. lpp.)).

⁸³ Regulas (EK) Nr. 206/2009 IV pielikums.

⁸⁴ Sīkāku informāciju skatīt https://ec.europa.eu/taxation_customs/individuals/cash-controls_en.

⁸⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1889/2005 (2005. gada 26. oktobris) par skaidras naudas kontroli, kuru ievieš Kopienas teritorijā vai izved no tās (OV L 309, 25.11.2005., 9. lpp.), 3. panta 1. punkts.

Ceļotājiem jāzina, ka visas ES dalībvalstis piemēro sodus gadījumā, ja nav ievērots Regulas (EK) Nr. 1889/2005 noteiktais deklarēšanas pienākums.

5.5. Kultūras priekšmeti⁸⁶

Savienības tiesību akti⁸⁷ paredz, ka dažu kultūras priekšmetu eksportam (piemēram, mēbeles, kuras ir vecākas par 50 gadiem, vai grāmatas, kuras ir vecākas par 100 gadiem un kuru vērtība pārsniedz 50 000 EUR, iespiestas kartes, kuras ir vecākas par 200 gadiem un kuru vērtība pārsniedz 15 000 EUR⁸⁸) ir vajadzīga izvešanas atļauja. Šī prasība attiecas arī uz atsevišķiem ceļotājiem.

No izstāšanās dienas šis pienākums attiecas arī uz Apvienoto Karalisti.

Attiecīgajiem ceļotājiem ir ieteicams noskaidrot, vai uz bagāžā pārvadātajām precēm attiecas izvešanas atļaujas prasības.

5.6. Apdraudētu sugu īpatņi⁸⁹

Savienības tiesību aktos⁹⁰ parasti ir paredzēts, ka personas, kas *ceļo uz ES no trešām valstīm*, drīkst ES ievest apdraudēto sugu īpatņus (dzīvniekus vai augus)⁹¹ tikai ar iepriekšēju atļauju, ko izdevusi galamērķa dalībvalsts CITES iestāde. Personas, kas *ceļo no ES uz trešo valsti*, drīkst (re)eksportēt šādus īpatņus, tikai pamatojoties uz tās dalībvalsts CITES iestādes iepriekšēju atļauju, kurā īpatņi atrodas. Šim nolūkam vajadzīgie dokumenti ir atkarīgi no attiecīgās sugas statusa (t. i., cik stingri tā ir aizsargāta, kas dažādos Regulas (EK) Nr. 338/97 pielikumos atšķiras), kā arī no pārvietošanas veida un virziena (imports, eksports vai reeksports).

Tomēr Savienības tiesību akti paredz izņēmumus no prasības saņemt atļauju.

- “Personīgās lietošanas un mājsaimniecības priekšmeti”: “personīgās lietošanas un mājsaimniecības priekšmetu” importam vai (re)eksportam *nav vajadzīga iepriekšēja atļauja*^{92,93}. Tomēr attiecībā

⁸⁶ Sīkāku informāciju skatīt https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/customs-controls/cultural-goods_en.

⁸⁷ Padomes Regulas (EK) Nr. 116/2009 (2008. gada 18. decembris) par kultūras priekšmetu izvešanu (OV L 39, 10.2.2009., 1. lpp.) 2. panta 1. punkts.

⁸⁸ Sk. Regulas (EK) Nr. 116/2009 I pielikumu.

⁸⁹ Sīkāku informāciju skatīt http://ec.europa.eu/environment/cites/index_en.htm.

⁹⁰ Padomes Regula (EK) Nr. 338/97 (1996. gada 9. decembris) par savvaļas dzīvnieku un augu sugu aizsardzību, reglamentējot to tirdzniecību (OV L 61, 3.3.1997., 1. lpp.).

⁹¹ Apdraudētās sugas ir uzskaitītas Regulas (EK) Nr. 338/97 pielikumos.

⁹² Regulas (EK) Nr. 338/97 7. panta 3. punkts.

⁹³ Komisijas Regulas (EK) Nr. 865/2006 (2006. gada 4. maijs), ar ko paredz sīki izstrādātus noteikumus attiecībā uz Padomes Regulas (EK) Nr. 338/97 par savvaļas dzīvnieku un augu sugu aizsardzību, reglamentējot to tirdzniecību, ieviešanu (OV L 166, 19.6.2006., 1. lpp.), 57., 58. un 58.a pants.

uz nedzīvu īpatņu un dzīvnieku vai augu daļu vai atvasinājumu pārrobežu pārvietošanas veidu un apstākļiem jābūt izpildītiem konkrētiem nosacījumiem, lai tos varētu uzskatīt par “personīgās lietošanas un mājsaimniecības priekšmetiem”. Dzīvi dzīvnieki vai augi neietilpst šajā kategorijā. Uz medību trofejām parasti attiecas šie mazāk stingrie noteikumi, bet medību trofejām, kas iegūtas no dažām stingri aizsargātām sugām, piemēro īpašus noteikumus⁹⁴.

- Lolojumdzīvnieki. Personas, kas ceļo uz ES un no tās ar saviem lolojumdzīvniekiem, ja tie pieder pie sugām, kas uzskaitītas Regulas (EK) Nr. 338/97 pielikumos (piemēram, vairākums papagaiļu⁹⁵, kā arī daži bruņurupuči un koraļļi), var pieteikties *personīgā īpašuma sertifikāta*⁹⁶ saņemšanai. Šādu sertifikātu var saņemt par likumīgi iegādātu dzīvu dzīvnieku, kas tiek turēts personīgiem, nekomerciāliem mērķiem, ja persona, kas ceļo, vēlas izvairīties no pienākuma saņemt iepriekšēju atļauju katru reizi, kad tiek šķērsota starptautiskā robeža. Attiecībā uz braucieniem uz ES un no tās sertifikātu izdod *CITES* iestāde dalībvalstī, no kuras dzīvnieks ir iegūts, vai, ja tā izcelsme ir trešā valstī, *CITES* iestāde tajā dalībvalstī, kurā tas pirmoreiz ieviests.

No izstāšanās dienas prasība par atļaujām attiecas uz šādu īpatņu pārvietošanu starp Apvienoto Karalisti un ES.

Vairāk informācijas atrodama paziņojumā ieinteresētajām personām “Apvienotās Karalistes izstāšanās un ES noteikumi attiecībā uz aizsargājamu savvaļas dzīvnieku un augu sugu tirdzniecību”⁹⁷.

Attiecīgajiem ceļotājiem ieteicams sazināties ar galamērķa dalībvalsts *CITES* iestādēm⁹⁸ (importa gadījumā) vai iestādēm valstī, kurā īpatnis atrodas ((re)eksporta gadījumā), lai pieteiktos un saņemtu vajadzīgās iepriekšējās atļaujas vai sertifikātus.

⁹⁴ Pārskats par noteikumiem, kurus piemēro personīgās lietošanas un mājsaimniecības priekšmetiem, atrodams *Reference Guide – European Wildlife Trade Regulations* 78.–79. lpp., kas pieejama vietnē http://ec.europa.eu/environment/cites/legis_refguide_en.htm.

⁹⁵ Jāņem vērā, ka šis jautājums nav saistīts ar veterinārajām prasībām (skatīt iepriekš 5.1. iedaļu).

⁹⁶ Regulas (EK) Nr. 865/2006 VIII nodaļa.

⁹⁷ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/file_import/trade_in_protected_species_lv.pdf.

⁹⁸ ES dalībvalstu *CITES* iestāžu sarakstu izmaiņu gadījumā uztur un atjaunina Eiropas Komisija, un tas ir pieejams vietnē http://ec.europa.eu/environment/cites/pdf/list_authorities.pdf.

5.7. Invazīvās svešzemju sugas⁹⁹

Savienības tiesību akti¹⁰⁰ paredz, ka personas, kas ceļo uz ES, drīkst ievest invazīvas svešzemju sugas, kas rada bažas Savienībai¹⁰¹, tikai tad, ja ir saņemta galamērķa dalībvalsts kompetento iestāžu un attiecīgā gadījumā tranzīta dalībvalsts iepriekšēja atļauja. Aizliegums attiecas uz dzīvnieku īpatņiem, kā arī uz visām to daļām, gametām, sēklām, olām vai dzinumiem, hibrīdiem vai šo sugu šķirnēm, kas varētu izdzīvot un pēc tam vairoties.

Saraksts ar invazīvajām svešzemju sugām, kas rada bažas Savienībai, ir derīgs visā ES teritorijā, izņemot tālākos reģionus, kuriem jāizveido saraksti, kas pielāgoti to apstākļiem. Tomēr papildus ES sarakstam ar invazīvajām svešzemju sugām, kas rada bažas Savienībai, katra dalībvalsts var izveidot savu invazīvo svešzemju sugu sarakstu, uz kuru attiecas īpaši valsts noteikumi.

No izstāšanās dienas iepriekš minētie noteikumi attieksies uz šādu īpatņu pārvietošanu no Apvienotās Karalistes uz ES.

Attiecīgajiem ceļotājiem tiek ieteikts konsultēties par šādiem valsts sarakstiem ar galamērķa vai tranzīta dalībvalstu kompetentajām iestādēm.

5.8. Šaujamo ieroci¹⁰²

Savienības tiesību aktos¹⁰³ ir paredzēts īpašs režīms šaujamo ieroci aprītei starp dalībvalstīm, tostarp attiecībā uz šaujamo ierociem, kas ir līdzīgi ceļotājiem. Šie noteikumi cita starpā paredz izdot Eiropas šaujamo ieroci apliecību. To dalībvalsts kompetentās iestādes pēc pieprasījuma izsniedz personai, kura likumīgi kļūst par šaujamo ieroci glabātāju un lietotāju¹⁰⁴.

Ja personas vēlas ceļot no vienas ES dalībvalsts uz citu ES dalībvalsti vai caur ES dalībvalsti, tām jāsaņem iepriekšēja atļauja no katras minētās dalībvalsts, ko tad reģistrē Eiropas šaujamo ieroci apliecībā, kurai jābūt attiecīgo personu

⁹⁹ Sīkāku informāciju skatīt http://ec.europa.eu/environment/nature/invasivealien/index_en.htm.

¹⁰⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1143/2014 (2014. gada 22. oktobris) par invazīvu svešzemju sugu introdukcijas un izplatīšanās profilaksi un pārvaldību (OV L 317, 4.11.2014., 35. lpp.).

¹⁰¹ Invazīvās svešzemju sugas, kas rada bažas Savienībai, ir uzskaitītas pielikumā Komisijas Īstenošanas regulai (ES) 2016/1141 (2016. gada 13. jūlijs), ar ko atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (ES) Nr. 1143/2014 pieņem sarakstu ar invazīvajām svešzemju sugām, kas rada bažas Savienībai (OV L 189, 14.7.2016., 4. lpp.). Skatīt arī http://ec.europa.eu/environment/nature/invasivealien/list/index_en.htm.

¹⁰² Sīkāku informāciju skatīt http://ec.europa.eu/growth/sectors/defence/defence-firearms-directives_en un https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/organized-crime-and-human-trafficking/trafficking-in-firearms_en.

¹⁰³ Padomes Direktīva 91/477/EEK (1991. gada 18. jūnijs) par ieroču iegādes un glabāšanas kontroli (OV L 256, 13.9.1991., 51. lpp.).

¹⁰⁴ Eiropas šaujamo ieroci apliecība ir derīga ne ilgāk kā 5 gadus, un to var pagarināt. Tas ir dokuments, kuru nevar nodot citai personai un kurā reģistrē apliecības turētāja īpašumā esošos un izmantotos šaujamo ierocius.

rīcībā visu ceļojuma laiku. Tomēr attiecībā uz prasību par iepriekšēju atļauju ir izņēmumi. Tie attiecas uz vēsturisku notikumu atveidotājiem un medniekiem, kas var ceļot ar konkrētām šaujamieroču kategorijām, ja viņu rīcībā ir Eiropas šaujamieroču apliecība, kurā uzskaitīti viņu šaujamieroči, un ja viņi spēj pamatot sava ceļojuma iemeslus (piemēram, ielūgums uz pasākumu galamērķa dalībvalstī).

No izstāšanās dienas šie noteikumi vairs neattiecas uz šaujamieročiem, ko pārvieto no Apvienotās Karalistes uz ES un otrādi. Tā vietā tiks piemēroti noteikumi par šaujamieroču ieviešanu Savienībā/izvešanu no tās¹⁰⁵. Šie noteikumi paredz turpmāk minēto¹⁰⁶.

- Ja šaujamieročus uz laiku ievēd ES no Apvienotās Karalistes, piemēro valsts noteikumus par šaujamieroču deklarēšanu un atļaujām¹⁰⁷.
- Attiecībā uz atsevišķu šaujamieroču pagaidu eksportu no ES uz Apvienoto Karalisti, ko veic mednieki vai sporta šāvēji, ievēdot ieročus kā daļu no personiskās lietošanas priekšmetiem (vai attiecībā uz reeksportu pēc pagaidu atļaujas saņemšanas medību vai sporta šaušanas pasākumiem), eksporta atļauja nebūs vajadzīga ar noteikumu, ka viņi pamato kompetentajām iestādēm sava ceļojuma iemeslus¹⁰⁸. Mednieki un sporta šāvēji, izbraucot no ES uz Apvienoto Karalisti caur dalībvalsti, kas nav viņu dzīvesvietas dalībvalsts, uzrāda kompetentajām iestādēm Eiropas šaujamieroču apliecību. Izmantojot gaisa satiksmi, Eiropas šaujamieroču apliecību uzrāda kompetentajām iestādēm vietā, kur attiecīgos priekšmetus nodod aviosabiedrībai pārvadāšanai ārpus Savienības muitas teritorijas. Mednieki un sporta šāvēji, izbraucot no ES uz Apvienoto Karalisti no savas dzīvesvietas dalībvalsts, Eiropas šaujamieroču apliecības vietā var uzrādīt citu dokumentu, ko šīs dalībvalsts kompetentās iestādes uzskata par derīgu šim nolūkam¹⁰⁹.

Attiecīgajiem ceļotājiem ir ieteicams Apvienotās Karalistes vai attiecīgās ES dalībvalsts atbildīgajās iestādēs noskaidrot, kādi nosacījumi precīzi attiecas uz šaujamieroču importu, eksportu vai tranzītu.

¹⁰⁵ Par attiecīgajiem ES muitas noteikumiem skatīt šā paziņojuma 3. un 4. iedaļu.

¹⁰⁶ Jāatgādina, ka no izstāšanās dienas Apvienotā Karaliste piemēros valsts noteikumus par importu Apvienotajā Karalistē un eksportu no tās.

¹⁰⁷ Šis paziņojums neattiecas uz noteikumiem par šaujamieroču, kas importēti ES, laišanu tirgū, sal. ar Direktīvas 91/477/EEK 4. pantu.

¹⁰⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 258/2012 (2012. gada 14. marts), ar kuru īsteno 10. pantu Apvienoto Nāciju Organizācijas Protokolā par šaujamieroču, to detaļu, sastāvdaļu un munīcijas nelikumīgu ražošanu un tirdzniecību, kas pievienots Konvencijai pret transnacionālo organizēto noziedzību (ANO Šaujamieroču protokols), un ievieš eksporta atļauju, kā arī importa un tranzīta pasākumus šaujamieročiem, to detaļām, sastāvdaļām un munīcijai (OV L 94, 30.3.2012., 1. lpp.), 9. panta 1. punkta a) apakšpunkts.

¹⁰⁹ Regulas (ES) Nr. 258/2012 9. panta 1. punkta b) apakšpunkts.

6. AUTOMOBILU IZMANTOŠANA

6.1. Autovadītāju apliecības¹¹⁰

Saskaņā ar Savienības tiesību aktiem¹¹¹ ES dalībvalstu izdotās vadītāju apliecības tiek savstarpēji atzītas¹¹². No izstāšanās dienas šī savstarpējā atzīšana vairs nebūs obligāta saskaņā ar ES tiesību aktiem. Tā vietā piemēros starptautisku nolīgumu – Vīnes Konvenciju par ceļu satiksmi¹¹³. Apvienotā Karaliste un visas dalībvalstis, izņemot četras (Īrija, Kipra, Malta un Spānija), ir puses šajā konvencijā, kura paredz atzīt valstu vadītāja apliecības un starptautiskās braukšanas atļaujas, ko izdevušas līgumslēdzējas valstis saskaņā ar šo konvenciju.

Četras ES dalībvalstis (Īrija, Kipra, Malta un Spānija), kas nav Vīnes Konvencijas par ceļu satiksmi puses, ir puses iepriekšējā starptautiskajā nolīgumā, kurā puse ir arī Apvienotā Karaliste¹¹⁴. Šajā nolīgumā ir paredzēta vadītāju apliecību atzīšana, taču šā nolīguma puses var arī pieprasīt, lai vadītāju apliecību turētājiem būtu izdota starptautiskā vadītāja apliecība.

Tādēļ Apvienotās Karalistes vadītāja apliecību turētājiem, kas plāno vadīt transportlīdzekli ES, ieteicams sazināties ar atbildīgajām dalībvalstu iestādēm par vadītāju apliecību atzīšanas noteikumiem. Eiropas Savienības vadītāja apliecību turētājiem, kas plāno vadīt transportlīdzekli Apvienotajā Karalistē, ieteicams sazināties ar Apvienotās Karalistes atbildīgo iestādi par viņu vadītāju apliecību atzīšanas noteikumiem.

6.2. Reģistrācijas valsts pazīšanas zīme

Savienības tiesību aktos nav prasīts izmantot reģistrācijas valsts pazīšanas zīmi transportlīdzekļa aizmugurē. Tomēr saskaņā ar Savienības tiesību aktiem¹¹⁵, ja dalībvalsts savā teritorijā pieprasa citā dalībvalstī reģistrētiem transportlīdzekļiem izmantot pazīšanas zīmes, tai jāatzīst pazīšanas zīme, kas attēlota numura zīmes kreisajā malā, ja tā atbilst ES prasībām.

¹¹⁰ Sīkāku informāciju skatīt https://ec.europa.eu/transport/road_safety/topics/driving-licence/eu-driving-licence_lv.

¹¹¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2006/126/EK (2006. gada 20. decembris) par vadītāju apliecībām (OV L 403, 30.12.2006., 18. lpp.) 2. pants.

¹¹² ES dalībvalsts izsniegta derīga vadītāja apliecības turētājs var arī apmainīt šo apliecību pret līdzvērtīgu vadītāja apliecību citā dalībvalstī, ja apliecības turētāja pastāvīgā dzīvesvieta ir šajā dalībvalstī (Direktīvas 2006/126/EK 11. un 12. pants). No izstāšanās dienas ES-27 dalībvalsts vairs nevar apmainīt Apvienotās Karalistes izdotu vadītāja apliecību, pamatojoties uz ES tiesību aktiem. Vadītāja apliecība, ko pirms izstāšanās dienas izsniegusi ES-27 dalībvalsts apmainā pret Apvienotajā Karalistē izdotu vadītāja apliecību, paliek spēkā.

¹¹³ Konvencijas par ceļu satiksmi 41. panta 2. punkts, Vīne, 1968. gada 8. novembris.

¹¹⁴ Konvencija par ceļu satiksmi, Ženēva, 1949. gada 19. septembris.

¹¹⁵ Padomes Regulas (EK) Nr. 2411/98 (1998. gada 3. novembris) par mehānisko transportlīdzekļu un to piekabju reģistrācijas dalībvalsts pazīšanas zīmes atzīšanu Kopienas iekšējā satiksmē (OV L 299, 10.11.1998., 1. lpp.) 3. pants.

Starptautiskajās tiesībās ir noteikts, ka reģistrācijas valsts pazīšanas zīme ir jānorāda mehāniskā transportlīdzekļa aizmugurē. Dalībvalstīm, kas ir Vīnes Konvencijas par ceļu satiksmi puses (sk. iepriekš), pazīšanas zīmi var iekļaut numura zīmē¹¹⁶.

No izstāšanās dienas piemēro šādus nosacījumus:

- mehāniskajiem transportlīdzekļiem, kas reģistrēti Apvienotajā Karalistē vai ES-27 dalībvalstī, kura ir Vīnes Konvencijas puse, un kam attiecīgā valsts nav norādīta reģistrācijas numura zīmē, būs jānorāda attiecīgā reģistrācijas valsts atsevišķi mehāniskā transportlīdzekļa aizmugurē, ja transportlīdzeklis tiks vadīts attiecīgi ES-27 vai Apvienotajā Karalistē;
- mehāniskajiem transportlīdzekļiem, kas reģistrēti ES-27 dalībvalstī, kura nav Vīnes Konvencijas puse, būs atsevišķi jānorāda reģistrācijas valsts mehāniskā transportlīdzekļa aizmugurē, ja transportlīdzeklis tiks vadīts Apvienotajā Karalistē;
- mehāniskajiem transportlīdzekļiem, kas reģistrēti Apvienotajā Karalistē un tiks vadīti ES-27 dalībvalstī, kura nav Vīnes Konvencijas puse, reģistrācijas valsts būs jānorāda atsevišķi mehāniskā transportlīdzekļa aizmugurē.

6.3. Civiltiesiskās atbildības apdrošināšana¹¹⁷

Savienības tiesību akti¹¹⁸ aizliedz ES dalībvalstu teritorijā izmantot neapdrošinātus transportlīdzekļus un nodrošina, ka civiltiesiskās atbildības apdrošināšana saistībā ar transportlīdzekļu izmantošanu attiecas uz visu ES teritoriju¹¹⁹. Transportlīdzeklim, kas parasti atrodas trešā valstī, jābūt derīgai “zaļajai kartei” vai apliecībai par pie robežas noslēgtu apdrošināšanas līgumu¹²⁰. Atbilstību šai prasībai var pārbaudīt, iebraucot ES.

No izstāšanās dienas attiecībā uz transportlīdzekļiem, kurus izmanto ES, bet kuri ir reģistrēti Apvienotajā Karalistē, piemēro tikai starptautisko zaļās kartes sistēmu¹²¹. Zaļās kartes sistēma ļauj izmantot citā valstī apdrošinātu transportlīdzekli, ja abas valstis ir zaļās kartes sistēmas dalībnieces. Zaļās kartes sistēmā piedalās visas ES-27 dalībvalstis un Apvienotā Karaliste.

¹¹⁶ Vīnes Konvencijas par ceļu satiksmi 37. panta 1. punkta b) apakšpunkts.

¹¹⁷ Sīkāku informāciju skatīt https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/insurance-and-pensions/motor-insurance_en.

¹¹⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/103/EK (2009. gada 16. septembris) par civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu saistībā ar mehānisko transportlīdzekļu izmantošanu un kontroli saistībā ar pienākumu apdrošināt šādu atbildību (OV L 263, 7.10.2009, 11. lpp.) 7. pants.

¹¹⁹ Direktīvas 2009/103/EK 14. pants.

¹²⁰ Direktīvas 2009/103/EK 8. panta 1. punkts.

¹²¹ <http://www.cobx.org>.

Tomēr jāuzsver šādi aspekti.

- Zaļās kartes sistēma neuzliek mehānisko transportlīdzekļu apdrošinātājiem zaļās kartes dalībvalstī pienākumu segt visu zaļās kartes sistēmas dalībvalstu teritoriju (par šo apdrošināšanas segumu varētu iekasēt papildu piemaksu).

Ceļotājiem, kuri ierodas ES no Apvienotās Karalistes ar Apvienotajā Karalistē reģistrētu transportlīdzekli, ir ieteicams pirms ceļojuma nodrošināt, ka viņu mehānisko transportlīdzekļu apdrošināšanas polise attiecas arī uz ES. Tas pats attiecas uz ceļotājiem no ES uz Apvienoto Karalisti, kuriem ir ES reģistrēts transportlīdzeklis.

- Par transportlīdzekli, kas parasti atrodas trešā valstī, iebraucot ES, jāuzrāda derīga zaļā karte, ja vien uz trešo valsti neattiecas Komisijas lēmums, kas to atbrīvo no šīs prasības¹²².

Ceļotājiem no Apvienotās Karalistes uz ES, kuru rīcībā ir Apvienotajā Karalistē reģistrēts transportlīdzeklis, ir ieteicams pirms ceļošanas nodrošināt, ka zaļā karte atrodas transportlīdzeklī, ja vien viņi nav pārliecināti, ka iepriekš minētais Komisijas lēmums ir pieņemts. Ceļotājiem no ES uz Apvienoto Karalisti, kuru rīcībā ir ES reģistrēts transportlīdzeklis, ir ieteicams ceļot ar zaļo karti transportlīdzeklī vai noskaidrot šo jautājumu Apvienotās Karalistes iestādēs.

7. MEDICĪNISKĀ APRŪPE UN AR TO SAISTĪTIE JAUTĀJUMI; NEATLIEKAMĀ PALĪDZĪBA

7.1. Tiesības uz veselības aprūpi saskaņā ar Savienības tiesību aktiem par sociālā nodrošinājuma koordinēšanu¹²³

Savienības tiesību aktos¹²⁴ ir paredzētas tiesības, īslaicīgi uzturoties ārzemēs, saņemt veselības aprūpi, pamatojoties uz Eiropas Veselības apdrošināšanas karti (EVAK), vai plānveida ārstēšanu, pamatojoties uz iepriekšēju attiecīgās kompetentās iestādes atļauju (ko izdevusi, piemēram, iestāde, kurā attiecīgā persona ir apdrošināta).

Šādas veselības aprūpes izmaksas savstarpēji atlīdzina iesaistīto dalībvalstu attiecīgās iestādes.

¹²² Direktīvas 2009/103/EK 8. panta 2. punkts. Attiecībā uz valstīm, kas neietilpst EEZ, šādi Komisijas lēmumi ir pieņemti attiecībā uz Andoru, Serbiju un Šveici.

¹²³ Sīkāku informāciju skatīt <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=559&langId=lv>.

¹²⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 883/2004 (2004. gada 29. aprīlis) par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu (OV L 166, 30.4.2004., 1. lpp.).

No izstāšanās dienas šie noteikumi vairs netiek piemēroti attiecībā uz Apvienoto Karalisti¹²⁵. Tam ir konkrēti šādas sekas.

- No izstāšanās dienas ES-27 dalībvalstu valstspiederīgie un viņu ģimenes locekļi nevarēs saņemt veselības aprūpi neparedzētos gadījumos veselības aprūpes iestādēs Apvienotajā Karalistē, pamatojoties uz EVAK. No izstāšanās dienas Apvienotās Karalistes valstspiederīgie nevarēs piekļūt veselības aprūpei ES-27 valstīs, pamatojoties uz EVAK.

Personām, kuras ir apdrošinātas ES-27 dalībvalstī un kuras plāno ceļot Apvienotajā Karalistē, ir ieteicams iestādē, kurā tās ir apdrošinātas, noskaidrot, vai tā atmaksās trešā valstī saņemtu veselības aprūpi. Tas pats attiecas arī uz personām, kuras ir apdrošinātas Apvienotajā Karalistē un plāno ceļot ES-27 valstīs.

Ja atmaksa netiek nodrošināta, attiecīgajām personām būtu jāapsver iespēja iegādāties privātu ceļojuma apdrošināšanu.

- No izstāšanās dienas ES-27 dalībvalstis vairs nevar izdot iepriekšējas atļaujas plānveida procedūrām Apvienotajā Karalistē, pamatojoties uz Savienības tiesībām. Apvienotā Karaliste nevar izdot iepriekšējas atļaujas plānveida procedūrām ES-27, pamatojoties uz Savienības tiesībām.

7.2. Tiesības saņemt atmaksu par pārrobežu veselības aprūpi saskaņā ar Savienības tiesību aktiem par pārrobežu veselības aprūpi¹²⁶

Papildus šā paziņojuma 7.1. iedaļā minētajai sociālā nodrošinājuma koordinācijas sistēmai Savienības tiesību akti¹²⁷ paredz arī iespēju noteiktos apstākļos no dalībvalsts saņemt atmaksu par pārrobežu veselības aprūpi citā dalībvalstī. No izstāšanās dienas uz pacientiem, kas ir apdrošināti ES-27 dalībvalstī, vairs neattieksies tiesību aktos paredzētie noteikumi par atmaksu attiecībā uz pārrobežu ārstēšanu, kas saņemta Apvienotajā Karalistē. Tāpat arī uz pacientiem, kas apdrošināti Apvienotajā Karalistē, vairs neattieksies ES noteikumi par atmaksu. ES-27 dalībvalstij, kurā veikta apdrošināšana, un Apvienotajai Karalistei būs jālemj par šādas veselības aprūpes izdevumu atmaksu, pamatojoties uz valsts tiesību aktiem (tāpat kā attiecībā uz veselības aprūpi, kas saņemta citās trešās valstīs).

Pacientiem, kuri no izstāšanās dienas vēlas saņemt atmaksu no ES-27 dalībvalsts, kurā tie apdrošināti, par ārstēšanu, kas sniegta Apvienotajā Karalistē, būtu jāvēršas pie savas valsts kontaktpunktiem, kas izveidoti

¹²⁵ ES un Apvienotās Karalistes izstāšanās līguma 35. pantā būtu paredzēti noteikumi tam, kā nodrošināt līdzekļu atmaksu, atgūšanu un kompensēšanu attiecībā uz notikumiem, kas notikuši pirms pārejas perioda beigām.

¹²⁶ Sīkāku informāciju skatīt https://ec.europa.eu/health/cross_border_care/overview_en.

¹²⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2011/24/ES (2011. gada 9. marts) par pacientu tiesību piemērošanu pārrobežu veselības aprūpē (OV L 88, 4.4.2011., 45. lpp.).

saskaņā ar Savienības tiesību aktiem¹²⁸. Tas pats attiecas uz pacientiem, kuri no izstāšanās dienas vēlas saņemt atmaksu no Apvienotās Karalistes¹²⁹.

7.3. Citā dalībvalstī izsniegtu recepšu atzīšana¹³⁰

Savienības tiesību aktos¹³¹ dalībvalstīm ir noteikts pienākums atzīt citā dalībvalstī izsniegtas zāļu vai medicīnas ierīču pārrobežu receptes. No izstāšanās dienas receptes, kas izsniegtas Apvienotajā Karalistē, vairs netiks atzītas ES-27 dalībvalstīs, pamatojoties uz Savienības tiesību aktiem.

7.4. Eiropas neatliekamās palīdzības dienesta numurs 112¹³²

Savienības tiesību akti¹³³ dalībvalstīm uzliek pienākumu nodrošināt, ka visu tādu elektronisko sakaru pakalpojumu, kas ļauj saņemt zvanus no fiksētajiem un mobilajiem telefoniem, tostarp no taksofoniem, galalietotāji bez maksas var zvanīt uz Eiropas neatliekamās palīdzības dienesta numuru 112. Turklāt lietotājiem ar invaliditāti ir jābūt piekļuvei neatliekamās palīdzības dienestiem, kas ir līdzvērtīga citu lietotāju piekļuvei.

No izstāšanās dienas šie pienākumi vairs neattiecas uz Apvienoto Karalisti.

7.5. Invalīdu stāvvietu izmantošanas kartes¹³⁴

ES tiesību aktos¹³⁵ ieteikts, ka ES dalībvalstis savstarpēji atzīst invalīdu stāvvietu izmantošanas kartes, kas ieviestas saskaņā ar standartizēto ES stāvvietas kartes paraugu¹³⁶.

¹²⁸ Direktīvas 2011/24/ES 6. pants.

¹²⁹ Jāņem vērā, ka Savienības tiesību akti, kas paredz ES dalībvalstīm pienākumu uzturēt valsts kontaktpunktus, lai informētu pacientus par pārrobežu veselības aprūpi, no izstāšanās dienas vairs neattieksies uz Apvienoto Karalisti.

¹³⁰ Sīkāku informāciju skatīt https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/cross_border_care/docs/impl_directive_prescriptions_2012_lv.pdf.

¹³¹ Komisijas Īstenošanas direktīvas 2012/52/ES (2012. gada 20. decembris), ar kuru paredz pasākumus, kas atvieglo citā dalībvalstī izsniegtu recepšu atzīšanu (OV L 356, 22.12.2012., 68. lpp.), 11. panta 1. punkts.

¹³² Sīkāku informāciju skatīt <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/112>.

¹³³ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2002/22/EK (2002. gada 7. marts) par universālo pakalpojumu un lietotāju tiesībām attiecībā uz elektronisko sakaru tīkliem un pakalpojumiem (Universālā pakalpojuma direktīva) (OV L 108, 24.4.2002., 51. lpp.) 26. pants.

¹³⁴ Sīkāku informāciju skatīt https://europa.eu/youreurope/citizens/travel/transport-disability/parking-card-disabilities-people/index_lv.htm.

¹³⁵ Padomes Ieteikums 98/376/EK (1998. gada 4. jūnijs) par invalīdu stāvvietu izmantošanas karti (OV L 167, 12.6.1998., 25. lpp.).

¹³⁶ Skatīt Padomes Ieteikuma 98/376/EK pielikumu. ES parauga stāvvietu izmantošanas karšu izdošana un pārvaldība, kā arī piemērojamie nosacījumi joprojām ir valsts un vietējo iestāžu kompetencē.

Saskaņā ar pašreizējo praksi Apvienotās Karalistes iestādes¹³⁷ principā atzīst citās ES dalībvalstīs izsniegtas ES parauga stāvvietu izmantošanas kartes un ļauj ES parauga stāvvietu izmantošanas kartes īpašniekiem novietot automašīnu Apvienotās Karalistes stāvvietās, kas rezervētas personām ar invaliditāti. Tas pats parasti attiecas uz Apvienotās Karalistes valsts stāvvietu izmantošanas kartes (t. s. “zilā caurlaide”) atzīšanu ES-27 dalībvalstīs¹³⁸.

Nav skaidrs, vai ES un Apvienotās Karalistes iestādes saglabās parasto praksi attiecībā uz invalīdu stāvvietu izmantošanas kartes savstarpēju atzīšanu. Šāda lēmuma pieņemšana būs attiecīgo iestāžu ziņā.

Tāpēc personas ar invaliditāti, kuras izmanto invalīdu stāvvietu izmantošanas karti, var iepriekš sazināties ar attiecīgajām iestādēm.

7.6. Konsulārā aizsardzība¹³⁹

Savienības tiesību akti¹⁴⁰ ES pilsoņiem dod tiesības uz jebkuras ES dalībvalsts diplomātisko vai konsulāro iestāžu konsulāro aizsardzību, ja viņi atrodas situācijā, kad viņiem ir vajadzīga palīdzība ārpus ES un nav pieejama viņu dalībvalsts vēstniecība vai konsulāts, kas spētu viņiem efektīvi palīdzēt (viņi ir “nepārstāvēti”). Nepārstāvētiem ES pilsoņiem ir tiesības saņemt konsulāro aizsardzību ar tādiem pašiem nosacījumiem kā tās ES dalībvalsts valstspiederīgajiem, pie kuras viņi vēršas.

No izstāšanās dienas Apvienotās Karalistes valstspiederīgie vairs nevarēs izmantot šīs tiesības un ES-27 pilsoņi vairs nevarēs vērsties Apvienotās Karalistes vēstniecībās un konsulātos, lai lūgtu konsulāro aizsardzību, pamatojoties uz ES tiesību aktiem.

7.7. Kompensācijas mehānisms personām, kas cietušas satiksmes negadījumā citā dalībvalstī (“personas, kuras cietušas kādas citas valsts apmeklējuma laikā”)¹⁴¹

Savienības tiesību aktos ir paredzēts kompensācijas mehānisms personām, kuras cietušas nelaimes gadījumā, kas notiek citā dalībvalstī un ko izraisījusi šajā dalībvalstī reģistrēta transportlīdzekļa izmantošana (“personas, kuras

¹³⁷ Šo valsts nosacījumu izpildi parasti veic policija un vietējās iestādes.

¹³⁸ Apvienotā Karaliste ir izvēlējusies valsts modeli, kas ietver dažas ES parauga kartes pamatiezīmes.

¹³⁹ Sīkāku informāciju skatīt https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/eu-citizenship/consular-protection_en.

¹⁴⁰ Līguma par Eiropas Savienības darbību 20. panta 2. punkta c) apakšpunkts un 23. pants un ES Pamattiesību hartas 46. pants. Tiesības uz konsulāro aizsardzību ir plašāk izklāstītas Padomes Direktīvā (ES) 2015/637 (2015. gada 20. aprīlis) par koordinācijas un sadarbības pasākumiem, ar ko veicina nepārstāvēto Savienības pilsoņu konsulāro aizsardzību trešās valstīs (OV L 106, 24.4.2015., 1. lpp.).

¹⁴¹ Sīkāku informāciju skatīt https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/insurance-and-pensions/motor-insurance_en.

cietušas kādas citas valsts apmeklējuma laikā”¹⁴². Šis mehānisms paredz, ka kompensāciju cietušajai personai izmaksā cietušās personas dzīvesvietas dalībvalsts par kompensāciju atbildīgā iestāde, ja apdrošinātājs noteiktajā termiņā nav sazinājies ar cietušo personu¹⁴³.

No izstāšanās dienas šis mehānisms vairs neattiecas uz personām, kas dzīvo Apvienotajā Karalistē un cietušas satiksmes negadījumā, apmeklējot ES-27 dalībvalsti, un otrādi.

8. APDROŠINĀŠANA, PASAŽIERU TIESĪBAS

8.1. Ceļojuma apdrošināšana maksātnespējas gadījumā

Savienības tiesību akti¹⁴⁴ paredz pienākumus tirgotājiem, kuri organizē kompleksos ceļojumus vai veicina saistītus ceļojumu pakalpojumus, cita starpā, lai aizsargātu ceļotājus pret maksātnespēju.

Organizatoriem un tirgotājiem (arī tad, ja tie veic uzņēmējdarbību trešās valstīs¹⁴⁵) ir jāievēro minētie pienākumi, ja tie ES dalībvalstī pārdod vai piedāvā šādus pakalpojumus vai virza savu darbību uz kādu ES dalībvalsti (cita starpā izmantojot valodu vai valūtu, kas nav tās dalībvalsts valoda vai valūta, kurā veic uzņēmējdarbību).

Turklāt, ja ceļotāji iegādājas komplekso pakalpojumu no organizatoriem, kuri uzņēmējdarbību veic trešā valstī ar ES reģistrētu mazumtirgotāju starpniecību, organizatora pienākumu sniegt komplekso pakalpojumu un garantijas par veikto maksājumu atmaksāšanu un ceļotāja repatriāciju nodrošina mazumtirgotājs, ja vien mazumtirgotājs nepierāda, ka šos pienākumus pilda organizators¹⁴⁶.

Tādējādi no izstāšanās dienas ES tiesību akti, kas paredz, ka organizatoriem ir pienākums aizsargāt ceļotājus pret organizatora maksātnespēju, vairs nebūs piemērojami gadījumos, kad organizators, kas veic uzņēmējdarbību Apvienotajā Karalistē, nevērš savas pārdošanas darbības uz ES un kompleksais ceļojums netiek pirktas ar ES mazumtirgotāja starpniecību.

¹⁴² Direktīvas 2009/103/EK (2009. gada 16. septembris) par civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu saistībā ar mehānisko transportlīdzekļu izmantošanu un kontroli saistībā ar pienākumu apdrošināt šādu atbildību (OV L 263, 7.10.2009., 11. lpp.) 7. nodaļa.

¹⁴³ Pēc tam minētā par kompensāciju atbildīgā iestāde var pieprasīt kompensāciju no tās dalībvalsts par kompensāciju atbildīgās iestādes, kurā atrodas apdrošināšanas sabiedrība, kas izdevusi polisi, Direktīvas 2009/103/EK 24. panta 2. punkts.

¹⁴⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2015/2302 (2015. gada 25. novembris) par kompleksiem ceļojumiem un saistītiem ceļojumu pakalpojumiem (OV L 326, 11.12.2015., 1. lpp.) 17. pants.

¹⁴⁵ Skatīt Direktīvas (ES) 2015/2302 17. panta 1. punkta otro daļu, kā arī Regulas (EK) Nr. 593/2008 un (ES) 1215/2012 saistībā ar Direktīvas (ES) 2015/2302 50. apsvērumu.

¹⁴⁶ Skatīt Regulas (ES) 2015/2302 20. pantu.

Šajos gadījumos ceļotājiem tiek ieteikts novērtēt nepieciešamību nodrošināties pret organizatora iespējamo maksātspēju.

8.2. ES pasažieru tiesības¹⁴⁷

Savienības tiesību aktos ir noteikts pasažieru tiesību kopums ne tikai aviopasažieriem, bet arī kuģu, autobusu un dzelzceļa pasažieriem. Šīs tiesības attiecas uz informāciju, atmaksu un maršruta maiņu, kompensāciju, palīdzību un aprūpi, tiesībām uz atlīdzinājumu un īpašām tiesībām personām ar invaliditāti un ar ierobežotām pārvietošanās spējām.

No izstāšanās dienas ES pasažieru tiesības vairs nevar piemērot ceļojumiem starp ES un Apvienoto Karalisti vai arī tās var būt ierobežotas.

8.2.1. Aviopasažieru tiesības

No izstāšanās dienas ES aviopasažieru tiesības¹⁴⁸ vairs netiks piemērotas lidojumam ar ārpussavienības pārvadātāju no lidostas, kas atrodas Apvienotajā Karalistē, uz lidostu, kas atrodas ES. Tomēr aviopasažieru tiesības, kas piešķirtas ar ES tiesību aktiem, joprojām tiks piemērotas:

i) lidojumiem, kas izlido no Apvienotās Karalistes uz lidostu, kura atrodas ES-27 dalībvalstu teritorijā un kuru apkalpo Kopienas pārvadātājs; kā arī

ii) lidojumiem no ES-27 valstīm uz Apvienotās Karalistes lidostu, kurus apkalpo jebkurš pārvadātājs.

Tāpēc ceļotājiem jāapzinās, ka atkarībā no izvēlēta pārvadātāja noteiktas ES pasažieru tiesības vairs nebūs spēkā attiecībā uz ES ienākošajiem lidojumiem.

ES tiesību akti, kas piešķir īpašas tiesības personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām¹⁴⁹, ceļojot ar gaisa transportu, vairs neattieksies uz gaisa satiksmes pakalpojumiem, kuri no izstāšanās dienas

i) izlido no lidostas Apvienotajā Karalistē,

ii) dodas tranzītā caur lidostu Apvienotajā Karalistē vai

iii) ierodas lidostā Apvienotajā Karalistē.

¹⁴⁷ Sīkāku informāciju skatīt https://europa.eu/youreurope/citizens/travel/passenger-rights/index_lv.htm.

¹⁴⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 261/2004 (2004. gada 11. februāris), ar ko paredz kopīgus noteikumus par kompensāciju un atbalstu pasažieriem sakarā ar iekāpšanas atteikumu un lidojumu atcelšanu vai ilgu kavēšanos (OV L 46, 17.2.2004., 1. lpp.).

¹⁴⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1107/2006 (2006. gada 5. jūlijs) par invalīdu un personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām tiesībām, ceļojot ar gaisa transportu (OV L 204, 26.7.2006., 1. lpp.).

Tomēr dažas tiesības, piemēram, uz gaisa pārvadātāja nodrošinātu palīdzību, saglabājas attiecībā uz aviopasažieriem, kas izlido no Apvienotās Karalistes lidostas uz kādas ES-27 dalībvalsts lidostu, ja attiecīgo lidojumu veicošais gaisa pārvadātājs ir Kopienas gaisa pārvadātājs.

8.2.2. *Kuģu pasažieru tiesības*

ES kuģu pasažieru tiesības¹⁵⁰ turpina piemērot, ja

i) iekāpšanas osta atrodas ES-27 valstī; vai

ii) iekāpšanas osta atrodas Apvienotajā Karalistē, ja izkāpšanas osta atrodas ES-27 valstīs un pakalpojumu sniedz pārvadātājs, kas veic uzņēmējdarbību dalībvalsts teritorijā vai sniedz pasažieru transporta pakalpojumus uz kādu dalībvalsti vai no tās (“Savienības pārvadātājs”).

Ceļotājiem jāzina, ka atkarībā no izvēlētā pārvadātāja ES pasažieru tiesības var nebūt spēkā attiecībā uz braucieniem uz ES.

Attiecībā uz kruīza pasažieriem turpina piemērot pašreizējo ES pasažieru tiesību kopumu, ja iekāpšanas osta atrodas dalībvalstī.

8.2.3. *Autobusu pasažieru tiesības*

ES autobusu pasažieru tiesības¹⁵¹ turpina piemērot attiecībā uz pasažieriem, kas izmanto regulāros pārvadājumus¹⁵², kuriem pasažieru iekāpšanas un/vai izkāpšanas vieta atrodas dalībvalsts teritorijā un kuru plānotais attālums ir 250 km vai vairāk. Pasažieriem, kuru plānotais attālums ir mazāks nekā 250 km, piemēro šaurāku noteikumu kopumu. Dažas dalībvalstis ir atbrīvojušas pakalpojumus no regulas par pasažieru tiesībām piemērošanas, ja būtiska regulāro pārvadājumu daļa (tostarp vismaz viena plānota pietura) tiek veikta ārpus Savienības¹⁵³.

Tāpēc autobusu pasažieru tiesības, kas noteiktas ES tiesību aktos, tiks piemērotas arī turpmāk (ja netiek piemērots atbrīvojums)

i) pasažieriem, kuri izbrauc no Apvienotās Karalistes uz galamērķi, kas atrodas ES-27 dalībvalsts teritorijā; kā arī

¹⁵⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1177/2010 (2010. gada 24. novembris) par pasažieru tiesībām, ceļojot pa jūru un iekšzemes ūdensceļiem (OV L 334, 17.12.2010., 1. lpp.).

¹⁵¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 181/2011 (2011. gada 16. februāris) par autobusu pasažieru tiesībām (OV L 55, 28.2.2011., 1. lpp.).

¹⁵² Ierobežotāku tiesību kopumu piemēro neregulāriem pakalpojumiem.

¹⁵³ Sīkāku informāciju skatīt <https://ec.europa.eu/transport/sites/transport/files/themes/passengers/road/doc/exemptions-from-bus-coach-passengers-rights-and-obligations.pdf>.

ii) pasažieriem, kuri izbrauc no ES-27 valstīm uz galamērķi Apvienotajā Karalistē.

8.2.4. *Dzelzceļa pasažieru tiesības*

ES dzelzceļa pasažieru tiesības¹⁵⁴ attiecas uz visiem dzelzceļa pārvadājumiem un pakalpojumiem, kuri

i) notiek ES teritorijā; un

ii) kurus veic dzelzceļa uzņēmums, kas ir licencēts saskaņā ar ES noteikumiem.

Tāpēc no izstāšanās dienas ES dzelzceļa pasažieru tiesības pārvadājumos, ko veic starp Apvienoto Karalisti un ES dalībvalsti, vairs nebūs piemērojamas attiecībā uz dzelzceļa posmu Apvienotajā Karalistē.

9. CITI JAUTĀJUMI

9.1. Karšu maksājumi¹⁵⁵

Lai gan debetkaršu vai kredītkaršu pieņemšana maksājumu darījumos ir attiecīgo tirgotāju izvēle, Savienības tiesību aktos¹⁵⁶ ir noteikti ierobežojumi, ko piemēro no tirgotājiem par šādiem darījumiem iekasētajām starpbanku komisijas maksām. Šie noteikumi ir spēkā tikai tad, ja gan maksātāja maksājumu pakalpojumu sniedzējs, gan maksājuma saņēmēja maksājumu pakalpojumu sniedzējs atrodas ES¹⁵⁷.

No izstāšanās dienas uz darījumiem starp ES-27 valstīm un Apvienoto Karalisti vairs neattieksies ES noteikumi, kas ierobežo starpbanku komisijas maksas.

Ja tirgotājiem ir atļauts iekasēt maksu no patērētājiem par maksājumiem ar karti, var rasties lielāka piemaksa karšu maksājumiem.

¹⁵⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1371/2007 (2007. gada 23. oktobris) par dzelzceļa pasažieru tiesībām un pienākumiem (OV L 315, 3.12.2007., 14. lpp.).

¹⁵⁵ Sīkāku informāciju skatīt https://europa.eu/youreurope/citizens/consumers/financial-products-and-services/payments-transfers-cheques/index_lv.htm.

¹⁵⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2015/751 (2015. gada 29. aprīlis) par starpbanku komisijas maksām, ko piemēro kartēm piesaistītiem maksājumu darījumiem (OV L 123, 19.5.2015., 1. lpp.), 3. un 4. pants.

¹⁵⁷ Regulas (ES) 2015/751 1. panta 1. punkts.

9.2. Viesabonēšana¹⁵⁸

Savienības tiesību akti¹⁵⁹ par viesabonēšanas pakalpojumiem aizliedz viesabonēšanas pakalpojumu (t. i., iekšzemes mobilo sakaru pakalpojumu – balss zvanu, SMS vai datu pakalpojumu) sniedzējam, kas darbojas ES dalībvalstī, piemērot viesabonentiem, kas ceļo ES, papildmaksu papildus iekšzemes mazumtirdzniecības cenai.

No izstāšanās dienas šis Savienības tiesību aktos noteiktais pienākums viesabonēšanas pakalpojumu sniedzējam vairs nebūs piemērojams ne viesabonēšanas pakalpojumu sniedzējiem, kas darbojas Apvienotajā Karalistē, kad to klienti izmanto viesabonēšanu ES, ne viesabonēšanas pakalpojumu sniedzējiem, kas darbojas ES, kad to klienti izmanto viesabonēšanu Apvienotajā Karalistē. Tomēr uz viesabonēšanas pakalpojumu sniedzējiem, kas darbojas dalībvalstī, joprojām attieksies Savienības tiesību aktos noteiktais pienākums informēt savus klientus par viesabonēšanas cenām par sniegtajiem pakalpojumiem, kad tie dodas uz Apvienoto Karalisti¹⁶⁰.

9.3. Tiešsaistes satura pakalpojumu pārnesamība¹⁶¹

Savienības tiesību akti par tiešsaistes satura pakalpojumu pārnesamību¹⁶² ļauj ES patērētājiem, kuri savā dzīvesvietas dalībvalstī pērk vai abonē tiešsaistes satura pakalpojumus (lai skatītos filmas vai sporta pasākumus, klausītos mūziku, lejupielādētu e-grāmatas vai spēlētu spēles), turpināt piekļūt šiem pakalpojumiem bez papildu maksas, ceļojot vai uzturoties īslaicīgi citās ES dalībvalstīs (pārrobežu pārnesamība).

No izstāšanās dienas šis Savienības tiesību aktos noteiktais pienākums vairs neattieksies uz maksas tiešsaistes satura pakalpojumu sniedzējiem ES-27 valstīs, kad viņu klienti ceļo Apvienotajā Karalistē.

Tāpat no izstāšanās dienas šis Savienības tiesību aktos noteiktais pienākums vairs neattieksies uz maksas tiešsaistes satura pakalpojumu sniedzējiem Apvienotajā Karalistē, kad viņu klienti ceļo ES.

Tas nozīmē, ka klienti, kas apmaksājuši tiešsaistes satura pakalpojumus ES-27 valstīs un Apvienotajā Karalistē, iespējams, nevarēs piekļūt tiešsaistes satura pakalpojumiem, kurus viņi ir abonējuši attiecīgi ES un Apvienotajā Karalistē, ceļojot attiecīgi Apvienotajā Karalistē vai ES, vai arī viņiem var būt ierobežota piekļuve pakalpojumam (piemēram, piekļuve citam katalogam).

¹⁵⁸ Sīkāku informāciju skatīt <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/roaming>.

¹⁵⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 531/2012 (2012. gada 13. jūnijs) par viesabonēšanu publiskajos mobilo sakaru tīklos Savienībā (OV L 172, 30.6.2012., 10. lpp.).

¹⁶⁰ Regulas (ES) Nr. 531/2012 14. un 15. pants.

¹⁶¹ Sīkāku informāciju skatīt <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/cross-border-portability-online-content-services>.

¹⁶² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/1128 (2017. gada 14. jūnijs) par tiešsaistes satura pakalpojumu pārrobežu pārnesamību iekšējā tirgū (OV L 168, 30.6.2017., 1. lpp.).

PIELIKUMS. ES BROŠŪRA PAR PERSONĪGAM PATĒRIŅAM PAREDZĒTU DZĪVNIĒKU IZCELSMES PRODUKTU SŪTĪJUMIEM, KAS IR CEĻOTĀJU BAGĀŽĀ

Sargājiet Eiropas Savienību no dzīvnieku infekcijas slimībām!

Dzīvnieku izcelsmes produktos var būt patogēni, kas izraisa dzīvnieku infekcijas slimības

Pastāvot riskam, ka Eiropas Savienībā (ES) varētu ieviest slimības, ir izstrādātas stingras procedūras attiecībā uz noteiktu dzīvnieku izcelsmes produktu ieviešanu ES. Šīs procedūras neattiecas uz dzīvnieku izcelsmes produktu pārvadājumiem starp ES 27 dalībvalstīm, kā arī to ieviešanu no Andoras, Lihtenšteinas, Norvēģijas, Sanmarīno un Šveices.

Ieceļojot ES, visi dzīvnieku izcelsmes produkti, kas neatbilst šiem noteikumiem, **ir jānodod oficiālai iznīcināšanai**. Par šādu produktu nedeklarēšanu var uzlikt naudas sodu vai saukt pie kriminālatbildības.

1. Gaļa, piens un gaļas un piena produkti nelielā daudzumā (izņemot sauso pienu zīdaiņiem, zīdaiņu pārtiku un īpašu pārtiku vai lolojumdzīvnieku īpašu barību, kas vajadzīga medicīnisku iemeslu dēļ)

Eiropas Savienībā drīkst ievest vai uz to sūtīt personīgam patēriņam paredzētus gaļas, piena un gaļas un piena produktu sūtījumus (izņemot sauso pienu zīdaiņiem, zīdaiņu pārtiku un īpašu pārtiku vai lolojumdzīvnieku īpašu barību, kas vajadzīga medicīnisku iemeslu dēļ) tikai ar nosacījumu, ka to izcelsmes valsts ir Fēru salas, Grenlande vai Islande un ka to svars uz vienu cilvēku nepārsniedz **10 kilogramus**.

2. Sausais piens zīdaiņiem, zīdaiņu pārtika un īpaša pārtika, kas vajadzīga medicīnisku iemeslu dēļ

Eiropas Savienībā drīkst ievest vai uz to sūtīt personīgam patēriņam paredzētus sausā piena zīdaiņiem, zīdaiņu pārtikas un tādas īpašas pārtikas sūtījumus, kas vajadzīga medicīnisku iemeslu dēļ, tikai ar nosacījumu, ka

— to izcelsmes valsts ir Fēru salas, Grenlande vai Islande un to kopējais daudzums nepārsniedz svara ierobežojumu **10 kilogramu** apjomā uz vienu cilvēku, un ka

- šis produkts pirms patērēšanas nav jāatdzesē,
- tas ir iepakots un patentēts firmas produkts, kā arī
- tā iepakojums nav bojāts, izņemot, ja attiecīgais produkts tobrīd tiek lietots;

— to izcelsmes valsts ir cita valsts (izņemot Fēru salas, Grenlandi vai Islandi) un to kopējais daudzums nepārsniedz svara ierobežojumu **2 kilogramu** apjomā uz vienu cilvēku, un ka

- šis produkts pirms patērēšanas nav jāatdzesē,
- tas ir iepakots un patentēts firmas produkts, kā arī
- tā iepakojums nav bojāts, izņemot, ja attiecīgais produkts tobrīd tiek lietots.

3. Lolojumdzīvnieku barība, kas vajadzīga medicīnisku iemeslu dēļ

Eiropas Savienībā drīkst ievest vai uz to sūtīt personīgam patēriņam paredzētus tādas lolojumdzīvnieku barības sūtījumus, kas vajadzīga medicīnisku iemeslu dēļ, tikai ar nosacījumu, ka

— to izcelsmes valsts ir Fēru salas, Grenlande vai Islande un to kopējais daudzums nepārsniedz svara ierobežojumu 10 kilogramu apjomā uz vienu cilvēku, un ka

- šis produkts pirms patērēšanas nav jāatdzesē,
- tas ir iepakots un patentēts firmas produkts, kā arī
- tā iepakojums nav bojāts, izņemot, ja attiecīgais produkts tobrīd tiek lietots;

— to izcelsmes valsts ir cita valsts (izņemot Fēru salas, Grenlandi vai Islandi) un to kopējais daudzums nepārsniedz svara ierobežojumu 2 kilogramu apjomā uz vienu cilvēku, un ka

- šis produkts pirms patērēšanas nav jāatdzesē,

- tas ir iepakots un patentēts firmas produkts, kā arī
 - tā iepakojums nav bojāts, izņemot, ja attiecīgais produkts tobrīd tiek lietots.
4. Personīgam patēriņam paredzēti zvejas produkti nelielā daudzumā
- Eiropas Savienībā drīkst ievest vai uz to sūtīt zvejas produktus personīgam patēriņam (ieskaitot svaigas, kaltētas, termiski apstrādātas, sāļtas vai kūpinātas zivis un dažus vēžveidīgos, piemēram, garneles, omārus, mirušas gliemenes un mirušas austeres) tikai ar nosacījumu, ka
- svaigās zivis ir izķidātas,
 - ja zvejas produktu svars uz vienu cilvēku nepārsniedz 20 kilogramus vai vienas zivs svaru atkarībā no tā, kurš svars ir lielāks.
- Šie ierobežojumi neattiecas uz zvejas produktiem, ko ievad no Fēru salām vai Islandes.
5. Personīgam patēriņam paredzēti citi dzīvnieku izcelsmes produkti nelielā daudzumā
- Eiropas Savienībā drīkst ievest vai uz to sūtīt citus dzīvnieku izcelsmes produktus, piemēram, medu, dzīvas austeres, dzīvas gliemenes un gliemežus, tikai ar nosacījumu, ka
- to izcelsmes valsts ir Fēru salas, Grenlande vai Islande un to kopējais svars nepārsniedz 10 kilogramus uz vienu cilvēku,
 - to izcelsmes valsts ir cita valsts (izņemot Fēru salas, Grenlandi vai Islandi) un to kopējais svars nepārsniedz 2 kilogramus uz vienu cilvēku.
- Drīkst ievest dzīvnieku izcelsmes produktus nelielā daudzumā, kuri pieder pie vairākām no iepriekš minētajām kategorijām (1.–5. punkts), ar nosacījumu, ka šie produkti atbilst attiecīgajā punktā minētajiem noteikumiem.
6. Dzīvnieku izcelsmes produkti lielākos daudzumos
- Eiropas Savienībā drīkst ievest vai uz to sūtīt dzīvnieku izcelsmes produktus lielākos daudzumos, tikai ja tie atbilst komerciālu sūtījumu prasībām, kas ietver:
- sertifikācijas prasības, kas noteiktas attiecīgajā oficiālajā EK veterinārajā sertifikātā,
 - preču un atbilstošas dokumentācijas uzrādīšanu apstiprinātā ES robežkontroles punktā veterinārajai pārbaudei, ierodoties ES.
7. Dzīvnieku izcelsmes produkti, uz kuriem attiecas atbrīvojums
- Iepriekš minētie noteikumi neattiecas uz šādiem produktiem:
- maize, kūkas, cepumi, šokolādes un konditorejas izstrādājumi (ieskaitot saldumus), kuru sastāvā nav gaļas produktu vai kas nav pildīti ar gaļas produktiem,
 - pārtikas piedevas iepakojumā gala patērētājam,
 - gaļas ekstrakti un gaļas koncentrāti,
 - olīvas ar zivju pildījumu,
 - makaronu izstrādājumi un nūdeles, kas nav jauktas vai pildītas ar gaļas produktiem,
 - zupas buljoni un garšvielas iepakojumā gala patērētājam,
 - jebkuri citi pārtikas produkti, kuru sastāvā nav svaigu vai apstrādātu gaļas vai piena produktu un ir mazāk nekā 50 % apstrādātu olu vai zvejas produktu.
8. Aizsargājamo sugu dzīvnieku izcelsmes produkti
- Attiecībā uz dažām aizsargājamām sugām var būt spēkā papildu ierobežojumi. Piemēram, storveidīgo zivju sugu iekšiem ir spēkā svara ierobežojums ne vairāk kā 125 grammi uz vienu cilvēku.